

Šiame numery

AUKSINĖ LIETUVOS TEATRO SUKAKTIS — AKSTINAS ISEIVIJOS SCENAI. GAUSŲ MOKSLO DERLIŲ BRANDINANT — POKALBIS SU PROF. ANTANU LIUIMA, S.J. A. MAZIULIS APIE PRISIKĖLIMO IR PRISIKELIANČIŲ DIEVŲ LEGENDAS. KĄ MANO RAŠYTOJAS ALGIRDAS LANDSBERGIS APIE ŠIŲ DIENŲ TEATRĄ. RASOS SILENAITĖS EILERASCIAL. ALEKSANDRO SOLZENICINO NOVELE. KUNIGO POEZIJA IS LIETUVOS. ŠEKSPYRO GIMTINĖ APLANKIUS. NAUJI LEIDINIAI. KULTŪRINĖ KRONIKA. AKADEMINĖS PROŠVAISTĖS.

KERTINĖ PARASĖ

Auksinė Lietuvos teatro sukaktis išeivijoje atnaujinimui akstinas

Buvo tai 1920 metų gruodžio 19 dienos vakaras, kai Kaune ėmė pastoviai veikti pats pirmas lietuvių profesinis — meninis Teatras. Girdime, jog už trijų mėnesių toji sukaktis Lietuvoje bus įspūdingai paminėta. Auksinė lietuviškos scenos sukaktis!

Andyktis naujagimis jau yra paskleides krašte gausias atžalas. Netgi anksčiau neišsivaizduojamoje vietovėse nuolatinių sceninio meno židinių. Kai kurios tos atžalos jau savarankiai priminė kultūrinių darbų keturdešimtmetį (Šiauliai) arba veikimo trisdešimtmetį (Vilnius, Panevėžys). Per penkis dekadus Lietuvoje prasiveržė retų talentų scenos menininkai, sustiprėjo mūsiškė dramaturgija, išbujojo scenografija, išsišakojo pastatyminis išradinumas. Teatras tapo būtis papildymas, problemų kėlėjas, dvasinės atgaivos paversmis, prasminga prusinimo katedra.

Lietuvoje, kur per tamsius dešimtmečius teatrinis veiksmas lietuvių kalba buvo draudžiamas ir persekiojamas, tik atgimimo laikotarpiu dažnai pogrindyje išdygęs ir spontaniškas su spausdintu savuoju raštu rikiuotėje kėles tautinę sąmonę, galop virto iš didžiosios raidės menine institucija. Josios pradininko Kauno Dramos Teatro įsipilietinimas 1920. 12. 19 d. nūn, auksinio jubiliejaus aureolėje, tampa laiko perspektyvoje neeiliniu, džiugiu, vertu atžymėti įvykiu.

Sukakties proga prisimintini nelengvi, net ir erškėčiuoti negausių to pirmojo žygio dalyvių takai. Betgi dar stipriau minėtini kilimas bei pažanga, kuria gali pasigirti tiek pats pirmasis, ly-

giai ir vėliau užgimę Lietuvos teatrai.

Ruošdamiesi prisiminti mūsiškio pirmojo profesinio Teatro auksinę sukaktį, bebūdami sveturi, ar neturėtumėm kuriais realiais būdais prisidėti prie jubiliejaus atgarsio? Mastu, kuris turėtų pūlėti, prasme ir rodytų atbudimą iš stagnacijos. Neslėpkime: lietuviškoji teatrinė veikla yra primagusi, lyg išsėmusi, rodosi anemiška. Gyvybingumą terodo tolimoji Los Angeles kolonija. Kur dingio, kadaise toks stiprus, Chicago sceninis aktyvumas? Juk buvo įtakų skleidimo ir pavyzdžio centras, sekamas visų Amerikos lietuviškų nausėdijų. Ar nėra per ilgas po retų, palyginus, vargū bei džiaugsmų New Yorko pogulius? Galėtų guviau atbusti Bostonas, Clevelandas ir Detroitas. Neseniai gi rodė pasigėrėtiną spartą. Vietovių sąrašą galima net praplėsti, tikint, jog atbus entuziazmas bei geri norėjimai.

Tautinio prisikėlimo metais dalyvauti lietuviškame spektaklyje buvo kiekvieno inteligento ir sodžiaus šviesuolio neįsakyta pareiga ir garbė. Ar negalėtų ši šviesi tradicija atgimti ir mūsų gadynėje? Pagerbiant Teatro Lietuvoje laimėjimais žėrinčią sukaktį, sekant pionierių pavyzdžiu ir iš naujo įrodant savajai scenai meilę ir pagerbimą.

Norisi pakartoti: šiuo kviesliu ir raginimu kreipiamasi į sceninio darbo, nūdien kiek pritolusius, gyvenimo parbloktas, truputį atitolusius išeiviškos scenos buvusius bei dar beveik dalyvius. Neslėpkime nuo savęs, mūsiškė teatrinė, meninė ar pilietinė ekspansija susirgo letargo mie-

GAUSŲ MOKSLO DERLIŲ BRANDINANT

Pokalbis su Lietuvių katalikų mokslo akademijos pirm. prof. Antanu Liuima po aštuntojo Akademijos suvažiavimo

Grįždamas iš Liet. Katalikų mokslo akademijos suvažiavimo Toronte, Chicagoje buvo sustojęs prof. Ant. Liuima, S.J., LKM akademijos pirmininkas, šiai mokslo institucijai vadovaujantis apie 15 metų. Buvo įdomu iš jo daugiau patirti apie šią gražiu kūrybiniu aktyvumu besireiškiančią instituciją.

— Kaip esate patenkintas LKM akademijos suvažiavimu Toronte?

— Labai patenkintas. Jeigu lyginčiau su suvažiavimu Fordhame universitete 1964 metais, tai šis suvažiavimas bus sėkmingesnis: daugiau paskaitininkų ir daugiau dalyvių. Jeigu Fordhame buvo dalyvių apie 200, čia — per 300, neskaitant dar gausnesnio dalyvių koncerto. Susidomėjimas didelis. Dalyviai aukšto kultūrinio lygio. Ir paskaitininkų buvo daugiau. Toronte jų buvo 38. Pačių akademijos narių dalyva-vo 51, o kiti — šiaip mokslo žmonės. Džiaugiamės, kad pirmą kartą buvo architektūros ir meno sekcija, kurią su dideliu pasisekimu suorganizavo arch. dr. Kulpas — Kulpavičius. Šioje sekcijoje dalyvių buvo per 150. Organizuojant šį suvažiavimą, labai

daug pasidarbavo dr. Juozas Sungaila. Daug prielankumo parodė ir tėvai pranciškonai, kurių patalpose suvažiavimas vyko.

— Tur būt ir šio suvažiavimo darbus išleisite. Kada?

— Toks nusistatymas yra. Išleidimo metas priklausys nuo lėšų ir nuo to, kaip greit paskaitininkai pristatys savo tekstus. Jiems duotas terminas pora mėnesių, vėliausia — iki Kalėdų, kadangi sausio mėn. pradžioje jau numatoma raštus atiduoti į spaustuve.

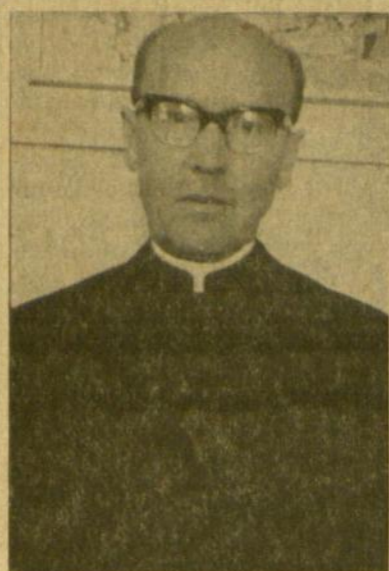
— Kokius dabar leidinius ruošiate spaudai ir spausdinate?

— Jau spausdinamas Metrašio penktasis tomas. Prieš išvykdamas į JAV, nusiunčiau paskutines korektūras. Betrukta tik pridurti vardyną. Su iliustracijomis, kurių bus gausiai, bus per 700 puslapių. Šiame tome bus dr. J. Griniaus monografija apie lietuviškus kryžius, gausiai iliustruota, užimanti per 200 psl.

Toliau — spausdinama prof. Eretos paruošta a. a. prof. Pakšto monografija. Ji jau būtų išspausdinta ateitininkų kongresui, tačiau spaustuvų streikas sulaukė. Dinamišką Pakštą, dinamišką Eretas aprašė su dideliu įsijautimu.

Trečias leidinys spaudoje yra Suvažiavimo darbų septintas tomas. Čia bus medžiaga suvažiavimo, įvykusio 1967 m. Vokietijoje. Numatoma, kad šis leidinys išeis apie Kalėdas.

Ketvirtasis leidinys — Lietuvos vyskupų pranešimai Sventajam Sostui. Tai bus pirmas tomas reliacijų, kurių iš viso bus du tomai. Šiuos tomus ruošia istorikų sekcijos nariai. Paskutinę redakciją ruošia prof. P. Rabikauskas, S.J. Paskiau bus trys tomai procesų — apklaušinėjimų, prieš vyskupą skiriančių, apie kandidatą į vyskupus ir apie vyskupijos religinį, kultūrinį stovį. Šeštas šios istorinių dokumentų rinkinys bus Žemaičių vyskupijos dokumentai, surinkti nuo pat vyskupijoszuoiti?

Prof. Antanas Liuima, S. J., Lietuvių katalikų mokslo akademijos pirmininkas.

gu. Gi teatras savo esme yra veiksmas, veržimasis, nugalėjimas.

Dramaturgijos nepriteklum skystis neturime pagrindo. Ir Amerikoje ir Lietuvoje rasime pakankamai žiūrovams patrauklių veikalų. Atsirai ir vadovų, scenai pasišventusių vaidintojų. Be lieka tik imtis ryžto ir pradėjimo. Ir kiekvienas mūsiškis teatrinis vienetas privalo siekti kiek galima ryškesnio meninio lygio, tuo ne vien pagerbiant Teatro auksinę sukaktį, bet ir įprasminant pastangas. Laikas skrenda, metas parodyti, jog nėra užgesusi nei gyvybė, nei prigresusi tautinei scenai meilė.

Yra dar galimumų paruošti naujus spektaklius sukakties dienai arba artimiausiai datai. Tačiau visos 1970-71 m. sezonas gali pasireikšti kaip lietuviška sceninė manifestacija, gyvybingumo ir drąsos, meilės, pagarbos ir

vilčių įrodymas, džiugesio demonstracija.

Neoficialiai, tik tikru nuoširdumu laikykim šį sezoną tautinio Teatro metais. Penkiasdešimtmetis mūsų atsinaujinusoje istorijoje atstoja gerą šimtmetį. Gi panašios sukaktys vėjais nėra leidžiamos. Ir jį pas reaguojama ne vien saldžiais atsidūsejimai, reminescenciniu grauduliu, o iniciatyva, darbo pasistengimais ir naujais užmuojais.

Kažkaip norisi, kad vėliau padrašinimui iškeltų budrūs Los Angeles scenos darbuotojai. Po įvykdyto draminių kūrinių kurso ir meninių premjerų jie turi tam ne vien teisę, bet gal net ir skatinimo privilegija.

Gruodžio 19 dieną 1920 metais užgimė Lietuvos Teatras, stojęs į kultūrinių tautų eilę, į rungtynes su pažengusiais pasa-

... Ir sodų dovanomis džiaugiantis...

Nuotr. V. Mažello

isteigimo; redagavimas jau gerokai pavarytas pirmyn. Procesų ir žem. vysk. dokumentų leidimu rūpinasi prel. dr. P. Jatulis. Tikimasi, kad pirmasis tos dokumentų rinkinio leidinys pasirodys apie Naujus Metus.

Tai tie leidiniai yra spaudoje. Šiuo metu yra redaguojamas Metrašio šeštasis tomas. Šį darbą tenka man atlikti.

— Iš kur Jūs turite laiko ir lėšų tiek daug leidinių suorganizuoti?

lio scenos žaizdrais. Teatras įrodęs jaunumą, išvermė ir kūrybingumą, gajumą bei veikimo prasmingumą.

Ši krivulė gal turėtų aplankyti visas aktingas lietuvių kolonijas išeivijoje. Žinia apie Lietuvos Teatros auko raidėmis spindinčią sukaktį teatreikia ne vien scenos mylėtojų — darbuotojų dėmesį, bet tegu skleidžiasi žiūrovuose, bendruomenėje ir geros valios tautiečių tarpe.

Išmokim (ar jau išmokome) su vesti kultūrinių darbų balansus. Teatro balanso dabartinė suvedimo baiga rodo neišsivaizduotą lietuviams dvasinį pilną. Juo labiau prisimitinas pirmosios teatrinės pastovios pastogės įsikūrimo kalendorinis atžymėjimas ir šio įvykimo šviesi sukaktis.

cenatai, o ketvirtam leidiniui dar labai mecenato trūksta. Vieno leidžiamo tomo (net 700 psl.) yra dosnus mecenatas kun. V. Puidokas. Tomo išleidimas pareina nuo apimties. Paskutiniu metu dėl popieriaus kainų, dėl darbininkų streikų spausdinimas 30 proc. pabrango ir vieno tomo išleidimas kainuoja apie 3,500 dolerių. Mecenatų surasti nėra lengva. Tenka ieškoti aukų, bet atrodo, kad teks pasitenkinti išmaldomis.

— Kokie LKM akademijos planai šalia leidinių?

— Pasirūpinti naujų akademijos židinių ir sekcijų steigimu, sueti į kontaktą su jaunaisiais mokslininkais. Džiugu, kad visa eilė jaunųjų labai konstruktyviai pasireiškė Toronto suvažiavime.

— Ar akademijos leidiniams nebūtų įmanoma gauti lėšų iš kokių tarptautinių fondų?

— Tą mintį turiu jau seniai, tačiau norėjosi į juos eiti ne su tuščiomis rankomis, o su pluoštu išleistų mokslinių veikalų, kurie būtų įrodymas, kad akademijos moksliniais užmojais galima pasitikėti. Dabar jau bus pribrendęs laikas ir šį šaltinį išbandyti. Reikia pasidžiaugti, kad mūsų akademijos leidiniai rodo nemažą susidomėjimą mokslo pasaulis — susilaukiame prielankių recenzijų įvairiuose mokslo žurnaluose.

— Ar stengiamasi akademijos leidinius įvesti į didesnes pasaulio bibliotekas?

— Apie 35 egzemplioriai jų yra išsiuntinėjami pirmajai pasaulio bibliotekoms, kaip pvz. Kongreso biblioteka, British Museum, Biblioteque Nationale Paryžiuje, Vatikano biblioteka ir daugelis kitų. Keletas egzempliorių pasiunčiama į Lenkijos ir Vokietijos bibliotekas.

— Ar šiuos leidinius prumeruoja tik akademijos nariai, ar ir kiti?

— Prumeruoja ir ne nariai. Tokių yra arti 200, ir mes jiems esame labai dėkingi už dėmesį.

— Ar gali akademijai priklausyti pavieniai nariai, iš ten, kur nėra akademijos židinio. Kur jie, o taip pat ir leidinių prumeratoriai turi kreiptis?

— Šiais reikalais reikėtų kreiptis į centro valdybą, adresu: A. (Nukelta į 2 psl.)

Piešinyas Leono Urbono

PRISIKĖLIMO IR PRISIKELIANČIŲ DIEVŲ LEGENDŲ PARASTĖJE

Pastabėlės V. Bgd. "Pirminio Apreiškimo pėdsakams"

A. MAZIULIS

Kristaus asmuo, jo istoriškumas, mirtis ir prisikėlimas ne vienam Vakarų ir jų sąlyčio kultūrų žmo- gui buvo ir liko didelė gyvenimo mįslė bei paslaptis, kurią jam ten- ka permąstyti ir spręsti ir dar kas- met vėl daugeliui atskirai apsi- spręsti, nes tai primena vis Pri- sikėlimo šventės. Vieni tu žmo- nių savo sprendimuose nesuranda asmeninio Kristaus, nes jiems Kristus tėra mitologinis vardas, ir tą savo apsisprendimą grindžia viena kuria lyginamosios religijos ar mitologijos prielaida. Kiti, nors ir pripažįsta Kristaus istoriškumą (tas jau ir Sovietų Sąjungoje da- bar leistina), bet nesuranda jo as- menyje dieviškojo pradmens ir tu- o pačiu netiki jo prisikėlimu. Taip šie žmonės atsitiesia nuo krikščionybės, kurioje tikėjimas Kristaus prisikėlimu yra visas jo turinys ir tikėjimo prasmė. Šalia- tų yra vėl žmogus (ir žmonės), kuris tiki Kristumi ir jo asmens dieviškąją pradžią, kadangi Die- vas yra visos gyvybės pradmuo ir versmė.

Siem žmonėms Kristaus prisikė- limo liudininkais buvo ano me- to tiek Jeruzalės, tiek ir jos lan- kytojai, ypač Kristaus mokiniai. Šiai dienai Kristaus prisikėlimo liudininkais yra evangelijos, su- rašytos dar tuo metu, kai prisikė- limo liudininkų tebebuvo gy- vų: tai liudijo ne tik krikščionys, bet ir jų prieštariai. Laiko srovėje Kristaus prisikėlimo liudininkais bandoma pasiūlyti ir atskirus mokslus (plg. Torino drobules studijas ir t.t.). Paskutiniu metu į Kristaus prisikėlimo liudininkus imama kvieisti ir įvairių kultūrų išlaikyti pasakojimai, nors toksai naujasis kelias ir būdas reikalau- ja didžios apdairios ir plataus bei gilaus kultūrų pažinimo aplamai, tiek ir išskirtinai. Tą naują liudi- ninką Kristaus prisikėlimo tikru- mui paryškinti šiais metais pa- bandė pasikviesti ir V. Bgd. ("Pir- minio Apreiškimo pėdsakams," DRAUGAS II 1970.II.28), kas lietuvių spaudoje, rodos, būtų pir- masis žingsnis, vertas ne vien ti- kinčiojo, bet ir platesnio dėme- sio.

Nesuprantamas užsiklindimas

Daug kartų skaičiau šio straips- nelio pradžią, ypač pirmuosius du sakinius, ir vis negalėjau su- prasti kodėl jie čia prirašyti: "Šio straipsnio tegul neskaityt tas, ku- ris netiki Kristaus prisikėlimo re- alumu ir istoriškumu, nes raštas tokį gali tik sumaišyti. Toksai žmogus gali pamanyti, kad ir Kristaus prisikėlimas yra tik le- genda." Mano supratimu ir giliu įsitikinimu netikinčiojo Kristumi, jo istoriškumu ir prisikėlimu šis straipsnelis negali jau sumaišyti, nes toks žmogus jau apsisprendęs, kad Kristus yra jam mitinis var- das, bet ne istorinis asmuo, arba Kristus tėra tik istorinis žmogus, todėl vieną kartą mirė ir nebe- prisikėlė, o jei Kristų jis suprastų ir įsitikintų buvus ir esantį istori- niu ir dar dviejų prigimčių (žmo- gu ir Dievą kartu) asmeniu, tada jis būtų krikščionis ir tikė- tų Kristų su jo prisikėlimu. Tuo būdu autoriaus išpėjamieji saki- niai tikrai netikinčiojo neliečia, bet gal tik savotiškas išpėjimas kokiame abejojančiam. Bet mano įsitikinimu, jie ir abejojančio dar negali sumaišyti, nes ir toks savo abejonės pagrindu turės visada gi- lesnių priežasčių, bet ne šiame straipsnyje suminėtas kitų reli- gijų legendas. Taip ir lieka man šis autoriaus išpėjimas užsi- sklindimas labai neaiškus, visai beikslis, tarytum, kokią apsaugos

priemonė ir kartu noras apsisau- goti bei pasislėpti nuo kitaip gal- vojančio pastabų. Bet tokia 'ap- sauga' ir vėl beprasmė, nes kiek- vienas spausdintas darbas nieka- dos negali būti laisvas nuo pas- tabų, ypač kai jis paliečia dar ne vieną sritį ir skirtingų metodų ty- rinėjimų išvadas bei naujas sin- tezes.

Teigimų vingiuose

Šiame straipsnyje autorius (V. Bgd.) gausus trumpais teigimais, kurie gali būti išgriebti iš kai ku- rių skaitytų knygų ar jo paties susirytų. Kai kurie tu teigimų la- bai mokslingai nuteikia, bet, ma- no supratimu, jie yra per griež- ti ir turimai medžiagai per dide- li, būtent kokių tiek lyginamoji religijų istorija, tiek ir etnologija bei proistorė vengia.

Autorius rašo: "Iš etnologinių studijų mes sužinome, kad buvo žmonijoje laikotarpis, kada abso- lutinė būtybė buvo suvokiama moters išvaizdos". Teigia, bet ne- paaiškina nei kada, nei kaip pla- čiai buvo tokia religija, būtent visuotinė ar tik dalinė. Jo saki- nio "buvo žmonijoje laikotarpis" pakisha mintį, kad tai buvo visu- tinis, taigi tokia religija tada bu- vo visur, ji apėmė visą žmoniją ir visai nekoks vietinis reiškinys. Ir tai esą etnologinių studijų at- sekta moksline tiesa. Deja, etno- loginės studijos tiek laike, tiek ir dabar labai margos, o jų mok- linių tiesos ir išvados dažnai la- bai prieštaringos, todėl didieji et- nologai sukuria savas mokyklas ir t.t.

19 a. buvo pateikęs vad. matri- archato tarpinį visai žmonijos raidai. Toji moters kultūra bei valdžia buvusi visuotina. Šiandien- na toji prielaida tebėra gyva vien tik Sovietų Rusijoje ir jos užim- tuose kraštuose, nes ji savaip bu- vo priderinta prie dialektinio materializmo, virtusio savotiška religija. Deja, kituose kraštuose ši matriarchatinė prielaida pra- rado žavesį, o W. Schidto ir ki- tų etnologų studijose toji moters kultūra virto tik daline, viena iš trijų pagrindo kultūros atšakų. Paskutiniu metu jos reikšmė dar- laugiau susiaurėjo, nes gausi me- džiaga parodė, kad toji moters kultūra gali išsivystyti skirtingais keliais, todėl ir nebegalima jos į- jungti nė pilna antrine kultūra. Susvyravus matriarchato sostui, tuo pačiu susvyravo ir moteriš- kųjų statulėlių perdėta dievina- moji reikšmė. Tos moteriškosios statulėlės, arba vadinamosios ve-

neros, buvo gana plačiai išplitu- sios sen. akmens amžiaus auriga- ciniame tarpsnyje, kurios šian- dien daugiau linkstamos aiškinti ir sieti su protėvių kultu (plg. Johannės Maringer, Vorgeschichtliche Religion 1956 196 psl. ir kt.), nors ir neneigiama jų kitos reikšmės, pvz. vegetyvinė, vaisos. Ir būdinga, kad nei proistorės, nei kiti religijų istorikai jų nelaiko absoliutinėmis dievybėmis (plg. E(dwin) O(liver) James, Prehistorical Religion 1962 145 ir kt.). Taip pat absoliutinėmis dievybė- mis nelaiko nė vadinamųjų di- džųjų kultūrų moteriškųjų dei- vių (Inanna, Ištar, Isis, Kybelė...), nors jas ir vadina gana pabrėž- tinais vardais, pvz. Didžiąja Dei- ve, Didžiąja Motina ir kt. (plg. C.J. Bleeker, The Sacred Bidge 1963 83 ir kt.); jų reikšmės ne- pertempia ir neabsoliutinė nė E. O. James, kuris išskirtino rūpe- čio yra skyres šioms deivėms (The Cult of the Mother Goddess 19-59). Pastarasis kaip tik įdomus, kad įvairiems dangaus skliauto dievams dažnai negaili pridėti Vyriausiosios Būrybės (Supreme Being) prievardžio ir tuo juos iš- keldamas, bet jo niekur nepride- da prie moteriškųjų (žr. The An- cient Gods, 1960), taip jų ir ne- susodina į vieną vyriausiųjų sos- tą. Šis skirtas, kurį daro tarp vy- riausiųjų vyriškųjų dievų ir mo- tiriškųjų deivių, teišryškėja iš kito jo darbo, tai The Concept of Deity 1950. Kai kam jo dar- bai gali būti nepriimtini, nes jis vien tik dėl amžiaus priskiriamas prie konservatyviųjų (g. 1886), bet absoliutum neprieda moteri- škosioms dievybėms nė šių dienų žymus religijų istorikas Mircea Eliade (g. 1907), taigi jaunesnis. Jis prie dangaus dievy- bių dažnai sumini Vyr. Būtybės (Etre Supreme) titula, bet jo nėra prie įvairių moteriškųjų dievy- bių (žr. Traite d'histoire des reli- gions 1968). Jų į absoliučias ne- iškelė nė V. Bgd. minėtoji auto- rė G(ertrude) Rachel Levy (g. 1883), kuriai autorius numetė pirmojo vardo santrumpinę rai- tą, sulietuvino dar antrąjį vardą ir visai nenurodė šio jos darbo laidos ar nors metų, kai autorė visur ir visada tesirašo abiemis vardais, o tas darbas turi ir kelias laidas ir nėra jos vienos, nei tos pačios antraštės.

Kitoje vietoje autorius rašo: "Šis jaunas Dievas šiame laikotarpy neturėjo savo kulto, nes naujojo akmens amžiaus žmogus nebuvo meniškai nusiteikęs". Tas saki- nys labai neaiškus ir savaip su- griežtintas. Religijų mokslas ski- ria "jaunąjį Dievą" ir "Jauna-

Vasarai baigiantis...

Nuotrauka V. Maželio

ji Dievą", tai dvi skirtingos są- vokos ir jos griežtai skiriamos. G. Rachel Levy taip pat jas skiria (žr. Religious Conceptions of the Stone Age 1963 87 ir kt.), nes vienur ji rašo "the young God" ir čia pat vėl "the Young God". Toliau, nors tas sakiny iš dalies ir atliepia tos pat Levy darbo vie- ną sakinį ("But no cult of a male divinity is discoverable in Neolithic archeology" t.p. 86 p.), bet vis tik su tuo lietuviškuoju apibendrinimu ir sugriežtinimu sunku sutikti. Aplamai, proistorės mokslas nedaug tegali pasakyti apie vienokį ar kitokį dievų kul- tūrą, nes jo šaltiniai labai negau- sius ir daugiau atsiktinai, taigi apspręsti galėjusieji išlikti me- džiagos ir dar gana dažnai visai at- stiktinai surasti. Iš šių radinių ir kitų duomenų atkurti patį kul- tūrą viena proistorė nėra pajėgi, jai tenka pasiskolinti prielaidas iš ki- tų mokslų. Tuo būdu susidaro prielaidiškai prielaidiniai many- mai, kurie daug priklauso nuo atskiro žmogaus įžvalgos, ir tuo pačiu atkurtoji proistorės tarp- nių religija, jos kultas lengvai išvirsta naujai susikurtos senų lai- kų religijos įvaizdžiu ir gana at- trūkusiui gal nuo pačios tikrovės. Todėl rašyti, kad toks ar kitoks dievas viename ar kitame ak- mens amžių tarpsnyje neturėjo kulto, yra tikrai per drąsu, nes to kulto išraiškų mes tikrai ne-

daug galėjome sugriebti (pvz. nei žodis, nei šokis ar kita išraiška neliko mums perteikta). Tas pat ir dėl meniškųjų žmogaus nuo- taikų.

Prisikėlimų sklaidoje

Autorius pasiryžo įvairių prisikė- liančiųjų dievų pasakojimus pa- jungti iš dalies Kristaus prisikė- limo tikrovei. Jam, labai patiko tas G. Rachel Levy darbe suras- tasis Jaunasis Dievas, kurio įvaiz- džio ir kulto pradmenų ši tyri- nėtoja ieško maždaug senoji ir naujojo akmens amžių savotoje, siedama draugėn su žemdirbys- tės įsigalėjimu Viduržemio srities kultūrose. Ir tas Levy darbas tik- rai daugeliui patrauklus, nes jis nuojautiškai įžvalgus, ką įvadė Henri Frankfort pastebėjo ir taik- liai išskelė (with intuitive in- sight), nors tuo pačiu toks dide- liai nuojautinis įžvalgumas dauge- lio ir neįtikina, tiesiog skatina pažvelgti į kitų mažiau įžvalgius ir tuo pačiu arčiau tikrovės esan- čius darbus (pvz. Karl J. Narr, Urgeschichte der Kultur 1961, į- vairius Herbert Kuhn ir t.t.).

(Nukelta į 7 pusl.)

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir Šlapumų Takų
Chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR
GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street

Val. kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—11 val. Trečiadi- uždaryta. Ligoniai priimami susitarus. Ofiso telefonas: PR 8-3229. Rez. telef. WA1Brook 5-5076

Rezid. Telef. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 S. Pulaski Road (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmia ligonius pagal susitarimą, jei neatsiliepija skambinti 374-3012

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 71st Street
Kampas 63-ojos ir California

Val. kasdien nuo 6—8 val. vakaro. Šeštadieniais 2—4 val. Trečiadi- ir kitu laiku pagal sutartį. Ofiso telef. 476-4042. Rezid. tel. WA1Brook 5-3048

Perskaityt "Draugą", du- kite kitiems pasiskaityti.

Mokslo derlių brandinant

(Atkelta iš 1 psl.)

Liuiama, S.J., 4, Piazza della Pi- lotta, 100187 Roma, Italy.

— Kokie LKM akademijos santykiai su mokslininkais, ne nariais?

— Mūsų akademijai pirmoji ei- lė rūpi mokslas. Taigi kiekvieną mokslininką, ar jis būtų mūsų a- kademijos narys, ar ne, kokios politinės ar religinės pasaulėžiū- ros jis bebūtų, šiltai sutinkame. Jie gali būti ne tik suvažiavimų dalyviai, bet ir paskaitininkai.

Džiaugiuosi, kad Toronto suva- žiavime šiltai buvo sutikti ir ne mūsų nariai paskaitininkai.

— Kokie jūsų santykiai su ki- tokiais lietuvių moksliniais sam- būriais?

— Labai geri. Su Lituanistikos institutu pirmininku dr. V. Ma- ciūnu ir susirašinėju, ir asmeni- kai prie progos susitinkame; su ALIAS (Amer. liet. inž. ir archi- tektų sąjunga) palaikome šiltus kontaktus. Žinoma, laiko stoka nelaidžia plačiai išplėsti ryšius, bet, kiek sąlygos leidžia ir reika- las skatina, ryšius palaikome.

J. Pr.

Tel. ofiso HE 4-5849. rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street

Val. pirm. ketv. 1-4 vakaro 7-9 antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta pėrmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: Pirmadi- ir ir ketv. 1—4 ir 7—9; antradi- ir penk- tad. 10-4; šeštadi- 10-2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-0900

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN EISINAS

Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei ne- atsiliepija, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street

Pirmadi- antradi- ketvirt- ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. ryto. Šeštadi- nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street

Val. kasdien nuo 1—4 p. d. ir 6 iki 8 val. Trečiadi- ir šeštadi- uždaryta

Ofiso ir buto tel. Olympic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadi- ir šeštadi- tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIONAS

VIDAUS LIGŲ IR KRAUJŲ
SPECIALYBĖ
5540 S. Pulaski Rd.

Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Telef. veikia 24 val.

Tel. — REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 W. 59 Street

Val. pirmadi- antradi- ketvirtadi- ir penktadi- nuo 12—4 val. p. p. 6—8 val. vak. Šeštadi- 12—2 val. p. p. trečiadi- uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue

Pirmadi- antradi- ketvirt- ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6—8 val. vakaro. Trečiadi- nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., šeštadi- 11 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofiso telef. RE 7-1168

Rez. tel. 239-2919

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4155

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero

Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak. Išskyrus trečiadienius. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Tel. HE 6-3545

(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773. Rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2858 West 63rd Street

Pirmia tik susitarus
Valandos pirmadi- ketv. 6—8 val. antradi- 3—4 val.

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9801

DR. J. MĚSKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. Kampas)
Pirm. ir penkt. 2 — 5 p. p.
Antr. ir ketv. 9 — 11 v. r.
ir 4—8 p. d. Šeštadi- 9 v. r. iki 12 d.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7097
Valandos tik pagal susitarimą. Trečiadieniais uždaryta.

Telef. — 423-2660

DR. E. RINGUS

RENTGENOLOGAS
9760 South Kedzie Avenue

Val. pirmadi- antradi- ketvirtadi- ir penktadi- 8 v. r. iki 9 v. r. Treč. ir šeštadi- 8 v. r. iki 3 val. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. ORTOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street

Tel. 737-2290: ofiso ir rezidencijos
Pirmia ligonius tikrai susitarus — (By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS

Inkstų, Pūslės ir Prostato
CHIRURGIJA
Ofisas 2454 W. 71st Street

Val. antradi- nuo 2-5 popiet, ketvirtadi- nuo 6-8 vakaro.
Ofiso tel. 776-2880; Rez. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street

Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. GROvehill 6-0647
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. vak. antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 W. 71st Street
Telefonas 925-8296

Valandos: 2—8 v. v. penktadi- 10—12 v. r., 2-5 v. vak. Šeštadi- 1-4 v. vakaro. Sekmd. ir trečiadi- uždaryta.
Rezid. tel. WA 5-3099.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223

Ofiso val. Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštadi- 2—4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 6-6105

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street

Pirminėja ligonius tik susitarus
Val. 2—4 p. p. ir 6—8 val. vak. Trečiadi- ir šeštadi- uždaryta

DR. ONA VASKEVIČIUS

(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 South Albany Avenue

Val. pirm. antradi- ketv. 6—8 val. vak., penkt. ir šeštadi- 6—8 v. vakaro ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street

Val. 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštadi- pagal susitarimą

DR. PETRAS ZLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road

Ofiso tel. 767-2141 Namų 636-4850
Val. pirmadi- antradi- penktadi- ir 6-8 v. v. ketvirt- 6-8 v. vakaro Šeštadieniais 11-1 val. popiet.

Rudenėjančiame miške...

Nuotrauka V. Maželio

SEKSPYRO GIMTINĖ APLANKIUS

SAULĖ JAUTOKAITĖ

Būti Anglijoje ir neaplan-
kyti Sekspyro gimtinės būtų tas
pats kaip būti Romoje ir nepa-
matyti popiežiaus. O norint jojo
gimtinę aplankyti nėra jokios di-
delės problemos, nes patį pirmą
pasiviliamą praneša mūsų vadovė,
kad rytoj važiuosime į Shakespe-
are Country. Sekspyro kraštu yra
pavadinta visa apylinkė prie jo
gimtinės Stratford-upon-Avon,
kurios lankymui reikia pašvesti
visą dieną. Prieš pasiekiant Sek-
spyro tėviškę, dar aplankėme pa-
keliai esančias kitas istorines vie-
tas: Hampton Court — karaliaus
Henriko VIII pilį; Windsor pilį,
kurioje dabartinė karalienė Elz-
bieta II praleidžia vasaras ir sa-
vaitgalius; Oxford — garsųji uni-
versiteto miestelį, ir pagaliau, po
visų šitų išpūdingų ir senų žy-
mybių, pasiekėme Sekspyro gim-
tinę — Stratford-upon-Avon.

Stratford-upon-Avon yra ned-
idelis miestelis į šiaurės vakarus
nuo Londono. Tik įvažiuavus į jį,
tuoj mus pastinka pats Sekspy-
ras, sėdi pasirėmęs, ir rodos, skai-
čiuoja kiek žmonių aplanko jį
per metus. O jis tų lankytojų tu-
ri daug — pulkus pilnų autobu-
sų. Už Sekspyro paminklo yra
parkas, per kurį teka upė ir an-
troje pusėje ant tos upės kranto
yra Sekspyro teatras, kuriame
vyksta jo veikalų spektakliai, pra-
dedant balandžio mėn. ir baigiant
spaliu. Pavažiavę į miestelio cen-
trą, randame ir garsųjį Sekspyro
namą, kuriame jis gimė, augo,
gyveno ir rašė. Sekspyro name-
lis, dviejų aukštų, nedidelis, pa-
statytas iš akmens ir medžio. Nors
jokių dokumentų, rodančių kada
šis namas buvo pastatytas, nėra
išlikę, bet iš jo architektūros spė-
jama, kad jis surestas 15-to š. pa-
baigoje arba 16-to š. pradžioje.
Bet yra dokumentai, kuriuose pa-
rašyta, kad Sekspyro tėvas jau
1552 m. gyveno toje pačioje Hen-
ley gatvėje, kurioje dabar Sek-
spyro namas stovi.

Šio namo nuosavybė ejo iš ran-
kų į rankas. Sekspyro tėvas pa-
liko tą namą sūnui, jis užrašė sa-
vo dukteriai, duktė jį paliko sa-
vo dukteriai, kuriai 1670 m. mi-
rus, užsibaigus tiesioginei Sek-
spyro giminei, namas atiteko Sek-
spyro sesers anūkiui. Išsibaigus jo gi-
minei, 1806 m. namas buvo nu-
pirktas svetimų už 210 svarų. Sve-
timų rankų šis namas buvo tru-

putį išorėje pakeistas ir buvo nau-
dojamas kaip užėiga ir krautuvė.
Vėl paskelbus šio namo pardavi-
mą ir pasklidus gandams, kad ji
nori nupirkti amerikiečiai ir išsi-
gabenti į Ameriką, tuojau susi-
kūrė draugija, kuri tą namą nu-
pirkto varžytynėse už 3000 svarų.
Ir nuo to laiko šis namas tapo
muziejine atrakcija ir paskelbtas
kaip istorinė vieta — Sekspyro
gimtinė. Jau 1769 m. atspausdin-
tame Stratford-upon-Avon mies-
telio žemėlapyje šis namas iškir-
tas tokiu užrašu "Namas kuria-
me garsus poetas Sekspyras gi-
mė". Ir manoma, kad nuo tų me-
tų buvo jau pradėtos švesti Sek-
spyro sukaktys, nes, kaip išlikę pie-
šiniai rodo, šis namas būdavo pa-
puoštas iškelta vėliava, plakatais,
o pro jį žygiuojančią eiseną su-
darydavo įvairių jo veiklų vei-
kėjai.

Nors šis Sekspyro namas ir y-
ra labai senas, bet jis yra šian-
dien nepaprastai rūpestingai ir
gerai prižiūrimas. Jis visas yra ap-
juostas gėlių darželiais, kurių aug-
menija sudaro gėlės, žolės ir me-
džiai, kuriuos tik Sekspyras yra
paminėjęs savo raštuose. Iš vir-
šaus pamačius šį namelį, atrodo,
kad ir pats Sekspyras tebegyvena
jame, taip jis yra gražiai prižiū-
rimas.

Iš gatvės įėjus į vidų, pirmo ir
antro aukšte planas atrodo labai
paprastas. Prieangis, gyvenama-
sis kambarys, virtuvė, mediniai
laiptai veda į antrą aukštą, ku-
riame yra miegamieji. Visi kam-
bariai yra apstatyti baldais — iš
Sekspyro laikų. Manoma, kad kai
kurie yra tie patys, kuriuos pats
rašytojas naudojo, o kiti surinkti
tik iš jo laikotarpio. Čia matome
tvirtas ažuolines kėdes, suolus,
stalus, skryniais lovas, vaiko lo-
pšį. Virtuvėje sukabinti metaliniai
indai: lėkštės, samčiai, šaukštai,
puodai. Visuose kambariuose ant
langų pritaikintos užuolaidos.
Dviejuose kambariuose yra įruoš-
ta Sekspyro muziejus, kuriame
sudėti jo dokumentai, paveikslai,
raštai, knygos. Visus kambarius
puošia gėlių puokštės, pa-
merktos vazose. Atrodo, kad Sek-
pyras tebegyvena savo namelyje.

Zinoma, keliaujant po Europą
ir nuvažiuavus į kokią istorinę vie-
tą, būtų ne Europa, jeigu be į-
vairių tautybių keliautojų, neras-
tum mokytojo ar mokytojos su-

Sekspyro gimtasis namas Stratford-upon-Avon mieste, Anglijoje.

būriū mokinukų. Todėl ir Sek-
spyro gimtinę užvirto burys uni-
formuotų mergaičių su sesele —
mokytoja. Seselė mums pasipasa-
kojo, kad ji su savo mokinėmis at-
vyko autobusu iš Manchesterio.
Ir kai, lietuvi užėjus, jos visos su-
gužėjo į Sekspyro namelį ir sul-
po į jo antrą aukštą, manėme,
kad mes, esantieji pirmame auk-
šte, būsime lubų užgriūti. Bet at-
rodo, kad šis namelis, nors ir be-
veik 500 šimtų metų senumo, dar
ilgai laikys, nes iki šiol, perlei-
dęs tūkstančiais lankytojų, dar jis
vis tebestovi tvirtai.

Grįžtant į Londoną iš aplanky-
tos Sekspyro gimtinės Stratford-
upon-Avon, mūsų vadovė, kaip
buvo pažadėjęs išvažiuojant, pa-
pasakojo apie Anglijos mokyklas
ir jos medicinišką draudimą. Pra-
dėjo nuo mokyklos. Vien tik pa-
sakydamas, kad anglišką pradžios
mokyklą atstoja amerikiečių vadi-
nama "high school" nelabai kaip
nuteikė mūsų grupės keliaunin-
kus. Iš mūsų vadovės pasakojimo
atrodo, kiek mes supratome, kad
anglas, baigęs universitetą, yra
nepaprastai gabus ir mokytas žm-
gus. Mokinys, dar tik įpusėjęs
gimnaziją, turi laikyti egzaminus.
Ir jei jų neišlaiko patenkinamu
pažymiu, yra nukreipiamas į a-
matų mokyklą. Neišlaikęs įsto-
jamųjų egzaminų patenkinamu
aukštu pažymiu, studentas nepri-
imamas į universitetą. Taip atsi-
tiko ir su princese Anne, neiš-
laikė egzaminų ir buvo nepriim-
ta. O princes Charles, vos vos
pralindęs egzaminus, ir tik var-
gais negalais galėjo pradėti stud-
juoti.

Anglijoj kiekvienas gyventojas
yra aprūpintas medicinišku gydy-
mu. Iš darbininkų algos yra iš-
skaitoma į bendrą medicinišką
apdraudus kasą, o iš jos gydomas
kiekvienas pilietis veltui. Į šį vel-
tui gydymą įeina gydytojas, ligo-
ninė ir vaistai. Kaip mūsų vado-
vė pasakojo, tai šis gydymo bū-
das turi ir plusų ir minusų. Su-

irgus ilgesne liga ir operacijos
atveju, ši mediciniškoji apdrauda
labai gera ir saugi. Tik su men-
kesne liga arba dėl kokio men-
niekio geriau nueiti privačiai
pas gydytoją, nes kitaip nesu-
lauksi eilės. Kaip tik parvažiuavus
į Londoną, mūsų vadovei tebe-
kalbant, pravažiavome gyvena-
mą kvartalą, kuriame, jos pasa-
kojimu, gyvena gydytojai, nes ne-
toli yra ligininė. Čia taip nusta-
tyta, kad gydytojas negali gyven-
ti toliau nuo ligininės, kaip tam
tikram, netolimam atstume nuo
jos, kad kiekvienu momentu jisai
tuojau galėtų būti ligininėje sku-
biu nelaimės atveju. Gydytojams
yra mokamos mėnesinės algos. Ir
atrodo, kad jos nelabai aukš-
tos, nes, kaip mums vadovė pa-
sakojo, girdi, mūsų daktarams nėra
taip gerai, kaip jūsu Amerikoje.
Ji davė tokį pavyzdį. Vienas
jų garsus gydytojas, specialistas,
parašęs kelias knygas, gauna to-
kią algą, jog jo žmona turi eiti
tris dienas į savaitę dirbti, kad
galėtų geriau pragyventi. Tas gy-
dytojas buvo gavęs pasiūlymą iš
Amerikos su trimis kartais dides-
niu atlyginimu negu dabar jis
gauna. Bet siūlomos vietos Ame-
rikoje jis atsisakė, nes bijojo, kad
Amerika jo iš gydytojo nepada-
rytų "biznieriaus".

Nė nepajutome, kaip atsidūrė-
me prie viešbučio durų pilni iš-
pūdžių, žinių, vaizdų ir istorijos
iš Sekspyro gimtinės. Prie mūsų
išvykos pasisekimo ir įdomum
prisidėjo mūsų vadovė. Niekur
kitur neteko sutikti tokių gerų
vadovų ir vadovių kaip Anglijo-
je. Jie taip rimtai žiūri ne tik-
tai į savo krašto praeitį, bet taip
pat ir į tuos, kurie atvažiuoja jos

WARREN HEATING COMPANY
24 val. degintuvų ir alyvos pristatymo patarnavimas. Išvalymas už specialias rūdens kainas.
Nemokami apskaitinimai kroviniai ir bolterų įstajimai.
AL Wojnarowski, Prop., 4056 W. 26th St., Chicago, Ill. Ph. 762-8420 or 762-8621

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
RIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS,
RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS.
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

J.I.B. VAISTAI išgydo: pleiskaną, sustabdo plaukų slinkimą ir ataugina plaukus. Gražina plaukams natūralią spalvą. Moterims ir vyrams. 3 uncijų buteliuko užtenka 16 savaičių. Siųskite užsakymus su \$6.00 money orderiu:
J. & J. PHARMACY, 2557 West 69th Street, CHICAGO, ILLINOIS 60629

Kas tik turi gera skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
J. LIEPONIS
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais uždaryta.

Kultūrinė Kronika

• Antano Skėmos raštų ant-
rajį tomą Chicagoje išleido Al-
gimanto Mackaus knygų leidi-
mo fondas. 440 psl, tome telpa
visos Antano Skėmos dramos:
Julijana, Živilė, Pabudimas, Vien-
as ir kiti, Zvakiškė, Kalėdų
vaizdelis ir pirmą kartą čia skel-
biama Ataraxia. Pirmasis po-
mirtinis A. Skėmos raštų tomas
buvo išleistas 1967 m., jame til-
po romanas "Balta drobulė",
novelės ir kita proza. A. Skėmos
pomirtinius raštų tomus redag-
uoja A. Landsbergis, A. Nyka-

Niliūnas ir K. Ostrauskas. Ren-
gamas ir trečiasis — paskutinis
Skėmos raštų tomas. II tomo kaina
6.00 dol.

• Knyga Lietuva caro ir kal-
zerio naguose, paruošta Antano
Gin'nerio, jau išėjo iš spaudos.
Veikalas didelio formato, gau-
siai iliustruotas, 508 psl. Kny-
goje užrašyti įvairių žmonių at-
siminimai, šturpis ir nuotykin-
gi pergyvenimai 1914—1918
metais Lietuvoje, siaučiant ap-
link pirmajam pasauliniam ka-
rui.

Foto V. MAZELIS

* Vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
* Portretūra
* Meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

Telef. — HY 7-4677
422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

LIETUVISKAS RESTORANAS, kuriame
GAMINAMI LIETUVISKI VALGIAI

Atdara nuo 6-ros valandos ryto iki 8-tos
valandos vakaro.

Pirmadieniais uždaryta

"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

SAVERS SAVE. SPECULATORS WORRY.

WHAT IT MEANS TO BE A STANDARD FEDERAL SAVER...

Starting a savings account with Standard Federal is the beginning of a new experience... an experience of complete confidence and assurance. It's the big reason so many savers come to Standard Federal.

They are confident in the management which has made Standard among our nation's most respected and strongest savings institutions. They know they can get their hard-earned savings whenever they need them. Our record of over 61 years of safety and ready availability of funds gives them confidence in knowing that they can have their money at any time. And what is equally important is that they will get back every dollar they saved in full... plus interest (currently the highest rates allowed by law).

If you are looking for a good, sound, proven investment, free of the dangers of wild market fluctuations, consider a savings passbook or certificate account at Standard Federal. Join the over 60,000 savers who can look with satisfaction and assurance to a growing insured savings account at this outstanding savings institution — Standard Federal.

	ANNUAL YIELD	ANNUAL RATE	MIN. BALANCE	MIN. TERM
CERTIFICATE ACCOUNTS	6.18%	6.00%	\$5,000	TWO YEARS
	5.92%	5.75%	\$1,000	ONE YEAR
Gold Eagle PASSBOOK ACCOUNTS	5.39%	5.25%	\$50	3 MONTHS

- Regular Passbook Account, 5% annual rate, yields 5.13% per year when compounded.
- Highest savings interest rates allowed by law
- Compounded Daily (Paid Quarterly)

ASSETS OVER \$145,000,000
RESERVES OVER \$12,900,000

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago
4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Illinois 60632 847-1140

SERVICES • A Variety of Insured Savings Plans • Home Mortgage Loans • Christmas Club Accounts
Vacation Club Accounts • Travelers Checks • United States Savings Bonds
• Free Savings Transfer Service • Free Parking

OFFICE HOURS • Monday & Thursday, 9 a. m. to 8 p. m. • Tuesday & Friday, 9 a. m. to 4 p. m.
• Saturday, 9 a. m. to 12 Noon • Wednesday, no business transacted

KAS ĮGYJAMA...
(Atkelta iš 3 pusl.)

Šitaip ir baigiami pokalbį su
dramos konkurso laureatu Algir-
du Landsbergiu, pabaigai dar pridė-
dami trumpučį ištraukėlę iš pre-
mijuotosios jo tragikomedijos "Pa-
skutinis piknikas".

**POKALBIS PRO KARTŲ
PLYSI**

MATAS. Kas iš tų mokytojų
mokyklų! Tik pažiūrėk į juos,
krypuoja mokyklosna, knygas į
sterbles atrėme, o nei gėlės nei
paukščio vardo nebežino! Kas
jiems Lietuva?

BART. Ir vėl ta Lietuva! Jūs
mus kaip gitaras norit taip susty-
guot, kad tik jūsų melodija tesig-
irdėtų!

ARONAS. Cirko akrobatas iš
mūsų norit padaryti! Įtempėt vie-
lą tarp dviejų pasaulių ir lieptai
mums ant jos slidinėti! Kad mes
bent būtų matę tą Lietuvą matė!
Kad būtų matę tuos paukščius gir-
dėję! Tų gėlių įkvėpė! O ką da-
bar turim?!

VINCAS. Mes, seniai, irgi ant
vielos. Tik mums sunkiau. Mūsų
akys netokios žvalios. Ir mūsų vie-
lą jau miglos pakraštys.

BART. Jūsų kitas pasaulis —
provincijos cirkas!

ARONAS. Palauk, leisk jam
kalbėt.

VINCAS. Dabar jūs rašot dai-
ną, nemiegat, nagus į delną be-
dat, bet nenustojat, vis tikitės,
kad daina ims ir suskambės.

ARONAS. Taip! Žinau! Kaip
besiklausant Doors, viskas staiga
nušvinta! Taip ji suskambės!

VINCAS. Ir aš nepatenkintas,
kaip jūs, jaunieji. Ir mano nagai
ismėgi į delną, dantys lūpose. Ir
aš tebetikiu, kad mano gyvenimas
dar suskambės...

Poetas kunigas iš Lietuvos

(Atkelta iš 4 pusl.)
tilpė himnų Kristui. Bet tenykš-
tėse sąlygose, kokiose tauta dabar
gyvena, apie tokius dalykus, kaip
himnus Kristui ar Marijai, nėra
ko nė svajoti. To mes, laisvieji,
visai ir nelaukėm.

Baigiant dar įdomu pabrėžti
faktą, kad, kai Vincas Stonis —
kan. K. Žitkus dainuoja tautai na-
muose, mums, laisviesiems, taip
pat skambiai ir pakiliai dainuoja
jo giminaitis poetas Leonardas
Žitkevičius, savo laikų apdovano-
tas premija už eilėraščius jauni-
mui. Tik Leonardo knygos vargu
ar įleidžiamos į Lietuvą, o ka-
nauninko lyrriką mes skaitome
laisvai ir su dideliu džiaugsmu.
VI. Rmjs.

NAUJI LEIDINIAI

• A. Maceina, BAŽNYČIA IR PASAULIS. Bažnytinio gyvenimo kaita po II Vatikano Susirinkimo. Kritinis skerspūvis. Išleido Vakarų Europos Lietuvių Sielovada 1970m. Viršelis ir aplankas Kazio Veselkos. Spaudė "Draugo" spaustuė. Veikala 160 psl., kaina 2.00 dol., gaunamas Drauge.

Apie ką šioje neeilinėje žymaus mūsų filosofo, teologo ir rašytojo naujoje knygoje kalbama, skaitytojai bus aiškiau ir iš tokios pirmųjų puslapių citatos:

"II Vatikano Susirinkimas buvo giedri prošvaitė Katalikų Bažnyčios padangėje. Bet praėjo vos keletas metų ir aplankas Kazio Veselkos. Spaudė "Draugo" spaustuė. Veikala 160 psl., kaina 2.00 dol., gaunamas Drauge.

BAŽNYČIA IR PASAULIS

Antanas Maceina

Antano Maceina naujos knygos viršelis, p. 285. K. Veselkos.

antis sukrėtimas arba krizė, kokių Bažnyčios istorijoje yra buvę nemaža, ar nuolatinė būena, kuria Bažnyčia, kaip kelevė žemėje, niekada nusikratyti negali?"

J visus šiuos pasistatytus klausimus autorius šioje knygoje ir ieško atsakymo, nebūdamas atalaidus nei atgaliniams, nei avangardiniams kraštutinumams.

• J. Augustaitytė — Vaičiūnienė RŪPESTIS. Eilėraščių. Išleido J. Karvelio Prekybos namai Chicagoje 1970 m. Spaudė M. Morkūno spaustuė. Rinkinys 192 psl.

Šitas naujas vyresniosios mūsų rašytojų kartos poetės rinkinys yra labai graži ir seniai laukta dovana poezijos skaitytojui. "Rūpestyje" J. Augustaitytė—Vaičiūnienė kažkaip savaip sulima visa tai, kas mūsų šioje lig šiol buvo dainuota ir Fausto Kiršos, ir Bern. Brazdžionio, ir kai kurių žeminių. Vis dėlto temų

J. Augustaitytė - Vaičiūnienė RŪPESTIS

ir formos bendrumė su minėtais: Vaičiūnienė turi ir savo specifinį žodyną, ir savišką temos pristatymą, ir poetinės frazės išvyniojimą taip, kas jau sudaro jai vienai priklausančią vietą mūsų šandieninėje poezijoje.

Naująją knygą net ir prisiekusiems poezijos mėgėjui vienu prisėdimu gal net bus sunku perskaityti. Bet karts nuo karto ją paėmanti rankas ir vis smaguriaujantis tuo ar kitu eilėraščiu, bus pergyvenamas tikras malonumas. Knygos kaina 3.50 dol., gaunama "Drauge".

• Vytautas Mačernis, ŽMOGAUS APNUOGINTA SIRDIS. Išleido "Vagos" leidykla Vilniuje 1970 m. Redaktorė R. Saukienė. Viršelis dail. I. Sizovo. Knyga 292 psl.

Tai visą Vytauto Mačernio poezija vienoje, gražiai išleistoje knygoje. Kaip žinome, Vytautas Mačernis buvo vienas iš ryškiųjų, jau po jo mirties antologijon "Žemė" susibaudusių poetų. Mačernis fronto chaose žuvo netoli savo tėviškės Žemaitijoje prieš 26 metus. Pokario dešimtmečiuose jo poezija dviem at-

Vytautas Žmogaus Apnuoginta Sirdis

Vytauto Mačernio poezijos, išleistos Lietuvoje, viršelis.

vefais laisvajame pasauly buvo atskiromis knygomis išleista Romoje (1947) ir Chicagoje (1961). Tuo tarpu okupuotoje tėvyneje poetas savo pomirtinės knygos turėjo laukti net 26 metus, lyg būtų grįžusi ana

dar priešaušrinė gadyne, kada Dodelaičio "Metų" rankraštis, poetui mirus, irgi turėjo užmarštyje dūlėti išstus dešimtmečius. Šitas Mačernio atvejis mūsų literatūros istorijoje taip ir liks šturpiu pavyzdžiu, rodančiu kokį dvasinį genocidą turėjo pergyventi lietuvių kultūra ir dešimtojo amžiaus antroje pusėje.

Senai bukoje ir dabar Vilniuje išleistoje Mačernio poezijos knygoje, su mažomis religinių ir kai kurių kitų eilėraščių išimtimis, yra sudėta visa, kas buvo jau paskelbta laisvajame pasaulyje išleistose poeto knygose. Naujo yra tik keletas atskirų eilėraščių, nerandamų Vakaruose pasirodžiusiose leidiniuose. Vilniuje išleistoje knygoje taipgi yra pluoštas iš svetimų kalbų į lietuvių kalbą Mačernio išverstų, daugiausia Vakarų pasaulio, poezijos gabalų. Chicagoj ir Romoj anksčiau išleistose Mačernio knygose tų vertimų nebuvo.

Knygoje rimto dėmesio verta jos įžanga, parašyta vieno iš stipriausių tenyškųjų literatūros kritikų V. Kubiliaus. Raštas užima 20 knygos puslapių. Tai bus bene lig šiol ilgiausia ir visai rimto akademinio lygio Vytauto Mačernio poezijos apertartis. Žinoma, kas be ko, įžangos autorius vietomis negalėjo nepasikleisti to tipingo tarybinio kvapo, vaizduojant visą poeto gyvenimo laisvotario kontekstą. O negalint aplinkos pilnai atskleisti, rašytojas pakiekamas vienas, lyg dar vis mūsų literatūroje testų praėjusių šimtmečių reučių ir vienišų rašytojų gadyne. Tad ir Kubiliui, piešiant Vytauto Mačernio pastarųjų jo metų buiti ir aplinką, matyt, dar nebuvo iš anksčiau duotas ženklas drįsti suminėti ir nuo Mačernio anomis dienomis ir vėliau neatskiriama pradedačių poetų jungtį, laisvuosius Vakaruos įsikūnijusią bendroje "Žemės" vardo antologijoje. Tiesiog galia vietomis gana įžvalgaus Kubiliaus, galia ir viso mūsų literatūros mokslo, vis dar bandomo uždaryti aklinoje partijos dėžėje.

• Hermann Sudermann, LIETUVIŲ APYSAKOS. Išvertė V. Volertas. Išleido Lietuviškos knygos klubas 1970 m. Aplanką piešė Marija Ambrozaitienė. Knyga 132 psl., kaina 3.00 dol., gaunama "Drauge".

Sudermannas yra gana nemenko garso 19 amžiaus pabaigos ir dvidešimto amžiaus pradžios vokiečių beletristas ir dramaturgas, kilęs iš Klaipėdos krašto. Ypač savo žinomo apysakose jis pavaizdavo tėviškės ir artimų apylinkių lietuviškuosius charakterius, jų buiti bei aplinką. Tokios yra ir šioje knygoje lietuvių kalbon išverstos dvi apysakos "Keliuė Tilžėn" ir "Samdinė".

Mūsų skaitytojams visa tai bus savotiška naujiena, nes, kaip knygos aplanko paraštėje sakoma, "Didžiosios Lietuvos kaimas su katalikišku podirviu mums jau yra daug kartų pristatytas įvairių autorių. Šiame rinkiny mes susitikame su protestantiška Lietuva, su jos kaimu, su žmonių galvosena, paliesta vokiečių kultūros ir jos teisės, bet pro kurią prasisunkia ta pati tautosaka, su jos savita krikščionybė, pasireiškiančia savomis religinio išgyvenimo formomis".

• Aštuntasis ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONGRESAS. Redagavo kun. K. Baras. Viršelis Giedrės Vaitienės. Aštuntojo ateitininkų

kongreso didelio formato iliustruotas 32 psl. leidinys, pirmajame puslapyje įrašęs tik ką praėjusio šiemetinio ateitininkijos kongreso šūkį: "Žmogus — kūrėjas Dievo planuose". Leidinyje daugiausia vietos užima labai įžvalgus Vytauto Bagdanavičiaus, MIC straipsnis "Ateitininkijos būklės skersinis pjūvis 1970 metais". Toliau seka vysk. Vincento Brizgio ir vysk. Antano Deksnio žodžiai ateitininkijai jos 60 metų jubiliejaus proga, Lietuvos atstovo Washingtonė Juozo Kajeko sveikinimas, Ateitininkų Federacijos Valdybos žodis, jubiliejiniame kongreso vakare dalyvaujančių rašytojų aptarimai ir kt. Leidinys baigiamas K. P. Patlabos straipsniu "Moksleivių ateitininkų atskūrimas Vokietijoje".

• ASTUNTOJO ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONGRESO SIMFONINIS KONCERTAS. 1970 m. rugsėjo mėn. 5 d., 8 val. vak. Orchestra Hall, 2200 South Michigan Ave., Chicago, Illinois. Tai viršelyje trijų spalvų banguojančios jūros užuominomis pasipuosęs gražus, didelio formato, 24 psl. leidinys, iliustruotas M. K. Ciurlionio, Vlodo Ja-

Sudermanno apysakų viršelis, p. 285. M. Ambrozaitienės.

kongreso didelio formato iliustruotas 32 psl. leidinys, pirmajame puslapyje įrašęs tik ką praėjusio šiemetinio ateitininkijos kongreso šūkį: "Žmogus — kūrėjas Dievo planuose". Leidinyje daugiausia vietos užima labai įžvalgus Vytauto Bagdanavičiaus, MIC straipsnis "Ateitininkijos būklės skersinis pjūvis 1970 metais". Toliau seka vysk. Vincento Brizgio ir vysk. Antano Deksnio žodžiai ateitininkijai jos 60 metų jubiliejaus proga, Lietuvos atstovo Washingtonė Juozo Kajeko sveikinimas, Ateitininkų Federacijos Valdybos žodis, jubiliejiniame kongreso vakare dalyvaujančių rašytojų aptarimai ir kt. Leidinys baigiamas K. P. Patlabos straipsniu "Moksleivių ateitininkų atskūrimas Vokietijoje".

• ASTUNTOJO ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONGRESO SIMFONINIS KONCERTAS. 1970 m. rugsėjo mėn. 5 d., 8 val. vak. Orchestra Hall, 2200 South Michigan Ave., Chicago, Illinois. Tai viršelyje trijų spalvų banguojančios jūros užuominomis pasipuosęs gražus, didelio formato, 24 psl. leidinys, iliustruotas M. K. Ciurlionio, Vlodo Ja-

• ASTUNTOJO ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONGRESO SIMFONINIS KONCERTAS. 1970 m. rugsėjo mėn. 5 d., 8 val. vak. Orchestra Hall, 2200 South Michigan Ave., Chicago, Illinois. Tai viršelyje trijų spalvų banguojančios jūros užuominomis pasipuosęs gražus, didelio formato, 24 psl. leidinys, iliustruotas M. K. Ciurlionio, Vlodo Ja-

• ASTUNTOJO ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONGRESO SIMFONINIS KONCERTAS. 1970 m. rugsėjo mėn. 5 d., 8 val. vak. Orchestra Hall, 2200 South Michigan Ave., Chicago, Illinois. Tai viršelyje trijų spalvų banguojančios jūros užuominomis pasipuosęs gražus, didelio formato, 24 psl. leidinys, iliustruotas M. K. Ciurlionio, Vlodo Ja-

• ASTUNTOJO ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONGRESO SIMFONINIS KONCERTAS. 1970 m. rugsėjo mėn. 5 d., 8 val. vak. Orchestra Hall, 2200 South Michigan Ave., Chicago, Illinois. Tai viršelyje trijų spalvų banguojančios jūros užuominomis pasipuosęs gražus, didelio formato, 24 psl. leidinys, iliustruotas M. K. Ciurlionio, Vlodo Ja-

• ASTUNTOJO ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONGRESO SIMFONINIS KONCERTAS. 1970 m. rugsėjo mėn. 5 d., 8 val. vak. Orchestra Hall, 2200 South Michigan Ave., Chicago, Illinois. Tai viršelyje trijų spalvų banguojančios jūros užuominomis pasipuosęs gražus, didelio formato, 24 psl. leidinys, iliustruotas M. K. Ciurlionio, Vlodo Ja-

• ASTUNTOJO ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONGRESO SIMFONINIS KONCERTAS. 1970 m. rugsėjo mėn. 5 d., 8 val. vak. Orchestra Hall, 2200 South Michigan Ave., Chicago, Illinois. Tai viršelyje trijų spalvų banguojančios jūros užuominomis pasipuosęs gražus, didelio formato, 24 psl. leidinys, iliustruotas M. K. Ciurlionio, Vlodo Ja-

kubėno, Ludwig van Beethavėno, koncerto dirigento prof. V. Marijošiaus, pianisto Antano Smetono ir solistų Danos Stankaitytės, Stasio Baro, Algirdo Brazio ir Jono Vaznelio noutraukomis. Informacija apie koncerto programos kompozitorius, dirigenta, pianistą ir solistus teikiama lietuvių ir anglų kalbomis. Ypač tiksliai parengti Ciurlionio, Jakubėno ir Beethavėno aprašai, tai tikrai trumpos studijėlės apie šiuos kompozitorius. Ir leidinio turinys, ir akį patraukiantis jo apipavidalinimas gali būti geri pavyzdžiai, kaip parengti įvairių progų, panašiam reikalui skiriamus puslapius.

• THE MARIAN, September, 1970. Tėvų marijonų leidžiamas mėnesinis, iliustruotas religinės kultūros laikraštis. Metams \$4.00. Adr.: 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629.

Vedamajame pats žurnalo redaktorius kun. J. Prunskis primena pavojus, kokie susidarytų, nuimant visus įstatymų varžtus pornografijai ir kitokiems moralinės atmosferos teršėjams. Laikraštiniakė F. Grimm rašo apie Vatikaną ir Jungtines Tautas. Lojolos univ. dėstytoja dr. M. Agnesina supažindina su katalikų mokyklų reikalais. Kun. A. Miciūnas, MIC informuoja apie svarbią tėvų marijonų kapitulą Romoje. Lietuvių krikšč. dem. pirm. A. Kasulaitis kelia pavergtų tautų išlaisvinimo reikalą. Pietų Amerikos misijonierius kun. A. Švedas aptaria dabarties kunigo buiti ir nusiteikimus. Religinės televizijos direktorius kun. Č. Pugetičius kalba apie jungtinę katalikų ir protestantų TV programą Baltimorėje.

Duodamas naujų filmų aptarimas. Dr. M. Anchell aiškina pornografijos ir kitų nepadorumų pavojų. Kanadietė mokytoja J. Julien informuoja apie Kanados moterų veiklą. Amerikietė laikraštiniakė L. Bell svarsto apie maistaujantį jaunimą. Belgų vienuolė benediktinė Pax slappyvardžiu, rašo, ką uždaro kontemplatyvus vienuolynų narė mano apie dabarties pasaulį. Laikraštiniakė D. Sassoon primena reikalą tikinčiam žmogui jausti, kad gyvenam Dievo akivaizdoje. J. Pliungstis svarsto gyvenimo prasmės klausimą, o M. Malšam dėsto materializmo pavojus. Laikraštiniakė S. Peisson rašo apie dvasinį gyvenimą šeimoje. Socialinės tarnybos narė Ch. Jakubowski informuoja apie socialinio draudimo

• ASTUNTOJO ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONGRESO SIMFONINIS KONCERTAS. 1970 m. rugsėjo mėn. 5 d., 8 val. vak. Orchestra Hall, 2200 South Michigan Ave., Chicago, Illinois. Tai viršelyje trijų spalvų banguojančios jūros užuominomis pasipuosęs gražus, didelio formato, 24 psl. leidinys, iliustruotas M. K. Ciurlionio, Vlodo Ja-

• ASTUNTOJO ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONGRESO SIMFONINIS KONCERTAS. 1970 m. rugsėjo mėn. 5 d., 8 val. vak. Orchestra Hall, 2200 South Michigan Ave., Chicago, Illinois. Tai viršelyje trijų spalvų banguojančios jūros užuominomis pasipuosęs gražus, didelio formato, 24 psl. leidinys, iliustruotas M. K. Ciurlionio, Vlodo Ja-

• ASTUNTOJO ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONGRESO SIMFONINIS KONCERTAS. 1970 m. rugsėjo mėn. 5 d., 8 val. vak. Orchestra Hall, 2200 South Michigan Ave., Chicago, Illinois. Tai viršelyje trijų spalvų banguojančios jūros užuominomis pasipuosęs gražus, didelio formato, 24 psl. leidinys, iliustruotas M. K. Ciurlionio, Vlodo Ja-

• ASTUNTOJO ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONGRESO SIMFONINIS KONCERTAS. 1970 m. rugsėjo mėn. 5 d., 8 val. vak. Orchestra Hall, 2200 South Michigan Ave., Chicago, Illinois. Tai viršelyje trijų spalvų banguojančios jūros užuominomis pasipuosęs gražus, didelio formato, 24 psl. leidinys, iliustruotas M. K. Ciurlionio, Vlodo Ja-

• ASTUNTOJO ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONGRESO SIMFONINIS KONCERTAS. 1970 m. rugsėjo mėn. 5 d., 8 val. vak. Orchestra Hall, 2200 South Michigan Ave., Chicago, Illinois. Tai viršelyje trijų spalvų banguojančios jūros užuominomis pasipuosęs gražus, didelio formato, 24 psl. leidinys, iliustruotas M. K. Ciurlionio, Vlodo Ja-

reikalus, o dr. S. Andelman primena, kad daug saugiau automobiliu važiuojant užsidėti diržus. Red. kun. J. Prunskis duoda eilės naujausių knygų recenzijas ir religinio gyvenimo apžvalgą. Numeris iliustruotas daugeliu paveikly, jų nemaža dalis iš lietuvių gyvenimo.

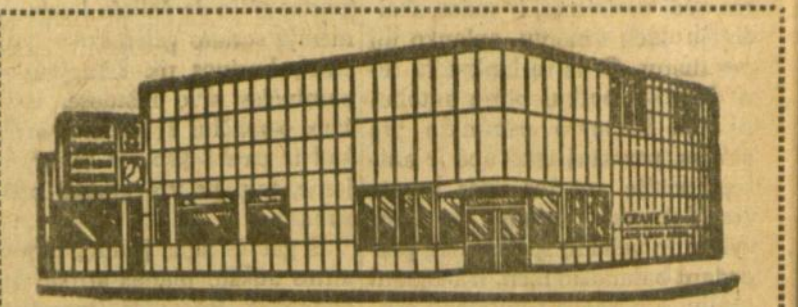
• Liaudies buities muziejus. Telšiuose, ant pietvakarinio Masčio ežero kranto, kuriamas Žemaitijos liaudies buities muziejus. Uumatyta apie 30 pastatų. Lig cjo klėtelė, pirtis ir vėjo malūnas. Šiol tepastatyta senovinė valstie-

1970 Plymouth-Duster

Plymouth Valiant Duster 2-Door Coupe
Pigeonė registracija
DIDŽIULES NUOLAIDOS
Kaina nuo \$2,172.00
5 metų arba 50,000 mylių garantija. 25 mylias su vienu gallonu
G T X — FURY — DUSTER

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
4030 ARCHER AVENUE — PHONE VI 7-1515

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4% INSURED 5%
Mokamas už Vieną Metų Certifikatų sąskaitas Minimum \$5,000.00
Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividandai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ... 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRAD. ir PENKTAD. ... 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta.

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. namams reikmenų.
LIETUVIŲ ISTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. sekmad. atdara nuo 11 iki 6:30 val. po pietų.

PAPIGINTA KAINA UŽSAKYKITE DRAUGĄ JAUNIMUI

Reikia visomis išgalėmis stengtis pratinti mūsų jaunimą skaityti lietuvišką spaudą. Mūsų dienraščio administracija nori jums šiame svarbiame reikale nuosirdžia padėti. Jeigu jūs prenumeruojate "Draugą", o jūsų vaikai gyvena skyrium ir lanko mokyklą svetimoje aplinkumoje, jūs galite jiems užsakyti šio lietuviško dienraščio antrąją prenumeratą atskirai, papiginta kaina, gaudami visą trečdalį nuolaidos nuo pilnos prenumeratos kainos. Ir jaunavedžiams galite užsakyti "Draugą" tomis pačiomis sąlygomis — papiginta kaina. Jūsų sūnūs ir dukros, gyvenami jūsų namuose, gal skaitė lietuvišką dienraštį. Prateškite šią gražią tradiciją ir jiems atskirą šeimą sukūrus. Visais atvejais pasinaudokite teikiama trečdaliu nuolaida.

Veikime drauge, kad mūsų jaunimas skaitytų lietuvišką dienraštį "Draugą"! "Draugo" administracija

SAVE AT Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanauskas, President Tel. 847-7747

OFFICE HOURS
Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M.
Thursday, 9 A.M. to 8 P.M.
Saturday, 9 A.M. to 1 P.M.
No Business Transacted on Wednesday

ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY 6% PER ANNUM

PASSBOOK ACCOUNT 5% PER ANNUM

Paid and Compounded Quarterly NOW INSURED TO \$20,000.

65th Anniversary

KAS PRARANDAMA IR KAS ĮGYJAMA?

Pašnekesys su premijuoto "Paskutinio pikniko" autorium rašytoju Algirdu Landsbergiu

Minėdami šiemet (gruodž. 19) 50 metų profesinio lietuvių teatro sukaktį, aktualiname mūsų teatro išievojimo problemą ir šios dienos Kertinėje paraštėje ir šiuo pokalbiu su rašytoju dramaturgu Algirdu Landsbergiu. Kaip žinome, šiais mūsų teatro sukaktuviniiais metais losangelečių paskelbtojo dramatos konkurso pirmąją premiją (1.000 dol.) laimėjo Algirdas Landsbergis, o antrąją (500 dol.) — Anatolijus Kairys. Jubiliejiniais metais ypač trokšdami gyvensnio mūsų čionykščio teatro suspurdėjimo ir teatrinių temų kėlimo spaudoje, čia ir užkalbiname dramatos konkurso laureatą Algirdą Landsbergį. (Interview su Anatolijum Kairiu spausdinsime kitą šeštadienį).

— Jūsų dramos konkursą laimėjęs veikalas pavadintas "Paskutiniu pikniku". Kažin ar neklystume, manydami, jog veikalas yra atremtas į čionykštę ir šiandieninę temą bei medžiagą?

— Taip. Antrasai "Pikniko" pavadinimas yra "Senosios Lietuvos gegužinė Naujojoje Anglijoje". Kai kurie skaitytojai — žiūrovai gal net pratars: "Aš žinau tą pievą, tą laimės ratą, tuos medžius". Kai kurios temos būdingai šiandieninės. Išorėje, "Piknikas" yra realistiškiausias iš mano ligšiolinių vaidinimų. Bet "realizmas" šiandien labai daugialypis ir slidus žodis — ką, tikiuosi, pademonstruos "Piknikas".

— Premijuotasis veikalas charakterizuojamas kaip tragikomedija. Idomu, kodėl ne tragedija ir kodėl ne komedija? Kodėl po "Penkių stulpų" Jūsų dėmesys yra skiriamas daugiausia komedijai: čia turime galvoj atskiru leidiniu išleistą Jūsų "Meilės...mokyklą", scenoje jau matytą "Barzdą", na ir dabar premijuotąjį, kuriame, tur būt, linksmumas gal bus ir pro ašaras, jeigu jau tragikomedija: taigi — kodėl ir taip ir ne?

— Gal dar tiksliau būtų "Pikniką" pavadinti "melotragikomedija"; "melo", nes muzika turi labai svarbų vaidmenį jo tematoje ir sandaroje... Kodėl pastarajame dešimtmetyje daugiau komedijos? Čia jau reikia savo "ego" ir "id" guldyti ant sofos, pasodinti "superego" šalia ant kėdės, ir mėginti save analizuoti. Štai trejetas "ego" ir "id" atsakymų. (1) Postulpiniai vaidinimai vyksta užsienyje, o išieviui rašytojui kitų kraštų aplinka visad yra savaip komiška ar groteskiška, nes ji "netikra", joje kalbama svetima kalba, jos žmonės elgiasi "netaip, kaip reikia", net jos ledai yra tik šešėlis Kaune ar Budapeste laizytųjų, ir t.t. Ergo, tikrai rimti ir svarbūs įvykiai, grynai tragiškos (ar šviesiai komiškos) situacijos tegali egzistuoti tikrovės šerdyje, t.y. gimtiniėje. Tarp dviejų ar daugiau pasauliui svyruojantis išievis yra apspręstas būti tragikomiška figūra. (2) "Stilius, tai žmogus". (3) Tragiškų ir komišku elementu maišymas suteikia scenai daugiau išraiškumo: jie pabrėžia, sustiprina vienas kitą. Prarandama nuotaukas ir idėjos grynumas, vientisumas, bet laimima spalvingas įvairumas. Garsaus amerikiečių rašytojo žodžiais: "What do you want, good flavor or good taste?" Taip ir "Piknike" komiški pokštai, ar "daiktų juokas", neišvengiamai iššaukia "daiktų ašaras", o tosios veda vėl kitur, į kitokią juoką, ar šypseną. Aplamai, rašydamas vengiu, kiek įmanomas, užgrū-

ti veikalui jau iš anksto nustatytą formą vien dėl to, kad pagal klasiškąją taisyklę "rimtasai" stilius esąs aukštesnis už "nerimtaį", ar dėl to, kad komedija populiareesnė. Stengiuosi, kiek tai įmanoma, leisti veikalui "pačiam rašytis", siekti savo paties organiškos formos, kuri įvairuotų su kiekviena nauja tema. (Kad "Penkiuose stulpuose" nėra komiško elemento, pastebėjau tik po jų parašymo ir pastatymo.) "Superego": "Tai skamba lyg savotiška ekologinė estetika?" — "Ego" — "Id": "O kodėl ne?"

— Kokia, Jūsų nuomone, yra dabartinė pasaulinės dramaturgijos situacija? Ar turi dar ateiti absurdo teatras, ar jis yra jau praėitis? O po absurdo, ar jau matyti dar kokie nors naujesni dargai — kryptys bei rašytojų vardai?

— Patsai "absurdo" terminas naudotinas atsargiai. Jis itin priegijo po (išievio) Martin Esslin'o knygos "The Theatre of the Absurd", kurioje jis tą terminą taip išplėtė ir tiek daugeliui jį prikerė, kad taip supras tas absurdas emė nebektiki savo specifinės reikšmės. Taip po to termino liet sargiu, mados ir kritikos mišiniu, tapo sugrūsti ir labai skirtingi rašytojai. — Žinant termino ribotumą ir naudojant jį kaip parankią etiketę Beckett'o — Ionesco — Genet erai, galima sakyti, kad jau gyvename "poabsurdinėje" gadyvnyje. Minėtieji "absurdo" gi klasikai jau seniai beparašė svarbių dramų. — Daug kas "poabsurdiniame teatre ir dramoje" primena šiandienos visuomenę, politiką, religiją: sąmyšis, naujų formų ieškojimas, naujumo kultas, eibė nuolat skylančių sektų, gausa išganytojų besiskelbiančių šarlatanu, anti-racionalizmas, su kilimas prieš formą aplamai, grįžimas prie "kūno", ir t.t. Naujų iškilų vardu "poabsurdinėje" eroje nesimato, ir tai visai suprantama, nes šiandienos avangardiniame teatre žodis nuvertinamas (kai tokie absurdistai kaip Beckett ar Genet dar buvo žodžio meistrai), o dramaturgas tepristato apybraižas, užuominas režisieriui - valdovui.—Bet jau ir ši "poabsurdinė" avangardizmo banga, ypač stipriai pasireiškusį Amerikoje, pradeda slūgti. Jaučiasi reakcija — žodžio, struktūros, "pasakojamojo" elemento naujas pabrėžimas. Gal šiame "po-poabsurdiniame" laikmety pasirodys ir naujų vardu.

— Kokia būtų Jūsų nuomonė apie šiandieninę lietuvių drama turgiją tėvynėje? Ar ji spėja bėg-

Rašytojas Algirdas Landsbergis

Nuotr. V. Mažello

ti su laiku?

— Dramaturgija Lietuvoje ir gyva ir gyvybinga, "moderniausia", nuotykingiausia iš visų žanrų. Teatras tėvynėje dabar svarbus veiksnys, dėka būtino deini mo: smalsios, teatru besidominčios, publikos; keleto talentingų režisierių; ir, svarbiausia, iškilios dramaturgų trijulės — Grušo, Marcinkevičiaus, Sajos. Palyginus su atsilikimu nuo pasaulinės dramos prieš kokius penkiolika metų, padaryta didelė pažanga, daug pasivyta. Bet kultūrinė izoliacija — ta nelemta Rusijos, ir caristinės ir komunistinės, liga, pasmerkta Markso ir šiandienos pažangesnių Vakarų komunistų — tebesitęsia, nors ir švelnesnėje formoje. Tėvynėje jau statomos Anouilh'o ir Duerrenmatt'o dram os, bet Beckett, Genet, Ionesco, Pinter ir daugelis kitų tebėra vis "verboten". Kai žekų ar jugoslavų rašytojui "socialistinis realizmas" tėra senas anekdotas, Lietuvoje šis terminas dar rimtai tebelinksnuojamas, lyg jis dar ką reikštų. Kai "privalomieji" antrai eiliniai rusų dramaturgai jau seniai išnyko nuo Budapesto ir Varšuvos scenų, jie dar eikvoja daug laiką ir vietos Lietuvos teatruose — neprašytos kultūrinio šovinizmo dovanos. O "bėgti su laiku"

reikia — ne madų vaikymuisi, bet todėl, kad asmeninis ar tautinis stilius dalinai susidaro "konfrontacijoje" su kitų tautų ar kultūrų formomis, jas savitai perkuriant, ar laisvu pasirinkimu atmetant. Dirbtinai susiaurint tų kitų formų pasirinkimą, reiškia siaurint ir skurdint ir savos tautinės kultūros plėtotę.

— Esate rašytojas, kurio plunksnai nesvetima ne vien drama, bet taipgi beletristika, net poezija. Smalsūs mūsų skaitytojai norėtų sužinoti, ko artimiausioje ateityje turėtų laukti "iš po Jūsų plunksnos".

— Jau paruoštas spaudai naujas vaidinimas "Gluosniai vėjuje", kurį ateinančiais metais išleis Algimanto Mackaus fondas vienoje knygoje su ankstesniuoju "Vėjas gluosniuose". Tai nebus "perrašyta" ar "pataisyta" versija, bet visai naujas, lygiateisis scenos veikalas. Tikiuosi netrukus užbaigti ir anglišką "Paskutinio pikniko" versiją. Drauge rašosi, per lėtai, ir naujas romanas. Į poeziją, kurion ankstyvoje jaunystėje šokau be baimės ir dvejonės, dabar žiūriu iš šalies su gilia pagarpa, vis dar nedrįsdamas prie jos grįžti, vis tebesitikėdamas.

(Nukelta į 5 pusl.)

Baltiečių festivalis "Priedainėje", N. J. Išsiriškiavęs lietuvių, latvių ir estų jaunimas, atlikęs festivalio programą.

Nuotr. V. Mažello

Iš jaunųjų poetų kūrybos

KODĖL MAN GLUOSNIS LENKIA ŠAKĄ

RASA SILENAITE

MANO DAINA

Aš esu žydrios dienos duktelė,
Nuklydusi basom kojom žyvro vieškeliais,
Kur verda šaitas rūkas pakelės duobėse.

Aš esu pienės pūko vaikas,
Nuskridęs miesto vėju į pajūrį,
Kur tik į smėlį galū panerti savo šaknis.

Aš esu nekaltos vasaros mergaitė,
Atsekusi kelio ženklus į besniegę žiemą,
Kur net kelio nebėra.

Bet žydroji pienu vasara tebėra su manim—
Nepalikau jos išidama
Ir niekad, niekad nepateisiu iš širdies.

PAVASARIS

Lyja saulės spinduliai —
tėška ant ištiestų rankų,
renkasi balutės pievose,
upeliai teka nuo stogo
ir lapai ir gatvė žėri.
Brisiu basa per geriančią žolę
ir iškišiu liežuvi pagauti lašą.

PAVERGTOJI

Gerali,
kad, man bėpinant šilkines virves,
jos sukuriu apsuko mane,
ir išo širdį į kūną —
kitai tikrai iššoktu,
netekus kantrybės dėl
kūno nerangumo,
ir ką tada daryčiau?
Gerali,
kad esate arti manęs
užtventki mano gaivalingumo išsilejimą,
nes kitai jis išsilietų visiškai,
nieko neliktų.
Tikrai jis iššaus fontanu
aukštyn, —
bet koks puikus galas,
baigtis vaivorykšte
saulės akyje.

Aš nežinau,
kodėl man gluosnis lenkia šaką,
nes kitai jis išsilietų visiškai,
aš nežinau, kodėl saulė bučiuoja
ir vėjas plaukus glosto —
aš nežinau, kodėl aš mylima.

Aš nežinau,
kodėl nuovargis trenkia žemėn,
aš nežinau, kodėl nerimas
naktimis veja pirmyn ir atgal,
aš nežinau, kodėl mane persekioja tamsa
ir rytas slepiasi migloje —
aš nežinau, kodėl kažko trūksta.

Aš nežinau,
kodėl Dievas mane sutvėrė,
aš nežinau, kodėl motina pagimdė,
aš nežinau, kodėl vaikštau čia
o ne kitur —
aš nežinau, kodėl aš esu.

ESANT ČIA

Įsivaizduoji,
ką tai reiškia
gyventi žemės gale,
žinoti, kad ši troba paskutinė
prieš begalybę?
Įsivaizduoji,
kokia atsakomybė
mylėti beribį žvaigždyną,
kuris amžinai skęsta
už durų?
Įsivaizduoji,
kas per pavojus,
kad gali paslysti,
suplėšys tamsą
ir žemė per ją išsilies?

ALDONA, KLAUSYK —

Kai Dievas tvėrė gangų ir žemę,
į nakties sėklą metė kamuolį ugnies.
Ištiško šviesa tamsoje, subyrėjo,
suskambėjo, kaip dūžtantis stiklas.
Ir skeveldros tapo žmonėmis,
o viena didelė liko saule.
Dabar ieško saulė savęs.
Ta jėga, kuri atrodo, plėšia ką nors
iš Tavo krūtinės
yra Tavo šviesos jėga
ir Tu su saule kada nors susijungsi.

BE ZIBINTO

Nemigo botagas
išvaro į laukus,
į jonvabalių ieškojimo simfoniją,
į slibinų naktį.

Ir bėgu,
akla; juokiuos baimės tuneliuose,
nemandydam, kad kas nors juokinga.
Manęs nėra tiek, kiek jonvabalių,
nei šviesų man nešviečia tiek, kiek jiems.
Man reikia bristi per šešėlius
(gi šešėlių kraštai piavana...),
per jonvabalių žalią koncertą,
per mėnulio žalią šviesą.
Jonvabaliai turi mėnulį;
aš turū ieškojimą.

APIE TUOS KITUS

Ne visi mano paukščiai pakyla —
kiti lieka tuošais sparnais
tarp grumstų beplasnojančios
amžina, beviltiška viltim,
ir jų čulbėjimas springsta
mano gerklėje.
Reiktų juos užmušti,
užbaigti ir jų, ir mano kančią.
Bet vis vien ko nors reikia,
kai sveltieji paukščiai
dingsta Dievo glėbyje —
jų atsiminimo negana.

SKAITAU DANGOLAPI

Už kiekvienų kapinių yra pilis,
per daugelį metų sulydyta —
ten auga veldai
seniai nebuvošų sapnų,
ten auga mėnulis ant koto,
ir jo lapai šlama vėjuje,
o saulės spindį pro lapus
ir paukščiai rankioja
dosnios rankos pažertus grūdus
Ten vaikštai Tu —
kas Tu esi, nežinau:
ne dievas, ne meilužis,
belytis, beformis — o prasmė Tu turi.
Bet jos neišduodi, nesidalini.
Kai naktimis man neramu,
pabėgu aš už kapinių pas Tave.
Pasakyk, ar žinai, kad aš Tavęs ieškau?

METAJ PO VIDURNAKCIO

Dar nežinau, kada bus rytojus —
dar tebe miegu,
žadintuvus seniai jau nustojo taksėti
dabar tik dabar,
tik žvakė plasnoja
vieninteliu savo sparnu —
ir tapau aš knatu.
Dabar tik sapnuoju,
kaip liepsnoj ištirpsta
mano plaukai,
mano nagai jau be pirštų baltuoja
žvakidės dugne po vašku.
Dabar tik naktis —
ir tapau aš sapnu,
pamirštosios žvakės sapnuotu,
šventosios žvakės
ant altoriaus sapnuotu.
Dabar tik mėnulis,
nekaltybė praradęs,
laukia suprasti, kas buvo,
jis mato kapus,
kuriuose dega žvakės
toli nuo namų —
ir jis traukia jų šviesą savin.
Turėsim abudu suprasti,
ką reiškia, prarast nekaltybę.
Rytoj bus rytojus.
Kai žvakė išdegs,
galėsin prisukt žadintuvą
ir mest per duris
toli nuo namų,
toli nuo sapnų,
iš kurių dar nepabudau.

BROLIUI

Nesakyciau, kad myliu.
Sakyciau, kad, su Tavim pabuvus,
suprantu plėvų žydėjimą,
dobilų darbo grožį;
pažįstu
skruzdėlių skubėjimo ramybę,
skruzdėlių rimtumo džiaugsmą.
Nesakyciau, kad myliu Tave
ar kad Tu myli mane —
sakyciau, kad abu kalbame su dobilais.

Stabai turgaus aikšteje

A. SOLZENICINAS

(Tešynys iš praėjusio šeštad.)

Laikė dešimties metų visa tauta netenka socialinės paskatos ir padrasinančio akstinio. Gal teisingiau būtų pasakyti, kad, akstinui išnykus, ženklas plius pakito į ženklą minus, iš drąsos į bailumą. Jūs žinote, aš esu bolševikas nuo 1917 m. Aš atsimenu, kaip mes puolėme ir išvaikėme socialrevoliucionierių ir menševikų Sovietų Tambove, nors mūsų vieninteliais ginklais buvo pora pirštų, kuriuos mes įkišė į burną triukšmingai švilpavome. Aš kovojau pilietiniame kare. Jūs žinote, mes nesaugojome savo gyvybės, mes buvome laimingi, atiduodami ją už pasaulinę revoliuciją. Kas atsitiko su mumis? Kaip galėjome mes taip pasiduoti? Kokia buvo pagrindinė priežastis, nustumusi mus žemyn? Baimė? Miesto aikštės stabai? Teatro stabai? Tebūnie taip. Aš esu mažas žmogūtkštis. Bet kaip su Nadežda Konstantinovna Krupskaja? Ar ji nesuprato, ar ji nematė, kas aplink darėsi? Kodėl ji nepakėlė savo balso? Net vienas jos pareiškimas būtų turėjęs mums didžiausios reikšmės. Žinoma, gal būtų, jei būtų tekę už tai sumokėti gyvybę. Žinote, gal mes būtume pasikeitę, gal būtume pasipriešinę ir sustabdę įvykių griūtį? O kaip su Ordžonikidze? Jis buvo tikras žmogus — aras, ar ne? Jo nepalaužė Šli-selburgo tvirtovės kalėjimas ir išstėmimas į Sibiro katorgą. Kas jam sukliudė pasisakyti tik vieną vienintelį kartą prieš Staliną? Bet ne, jie apsisprendavo mirti paslaptinose aplinkybėse arba nusizudyti. Ar čia drąsa? Pasakykite man, prašau! Kaip aš galėčiau būti tas, kuris jums tai pasakytų, Aleksiejau Filipovičau? Kaip aš galėčiau? Jūs išaiškinkite tai man! Sulūbinas atsiduso ir bandė pakeisti savo padėtį ant suolo. Tačiau, kaip jis besisėdė, vis tiek jautė skausmus.

"Dar yra daugiau mane dominančių dalykų. Štai čia, jūs gimėte po revoliucijos, bet jie imetė jus į kalėjimą. Puiku, ar jūs nusto-jote tikėti į socializmą, ar ne?" Kostoglotovas miglotai nusišypsojo.

"Aš nežinau. Įvykiai būdavo tokie diržingi. Kai kada buvo nueinama toliau, nei buvo norima, tik iš gryno įniršimo". Sulūbinas išlaisvino ranką, kuria buvo at-sirėmęs į suolo. Ta ranka, kuri buvo ligu nusilpinta, jis palietė Olego petį: "Jaunuoli", jis pasakė, "niekad nepadaryk klaidos. Niekuiomet nekalinkite socializmo už kančias ir žiaurus laikus, kuriuose mes gyvenome. Jūs apie tai pagalvokite. Istorija pasmerkė kapitalizmą visiems laikams.

Puiku, bet ten, ten stovyklose, mes mė-gome ginčytis ir įrodinėti, kad privatiškoje įmonėje yra daug gerų pusių. Matote, jos padaro gyvenimą lengvesniu. Jūs visuomet galite visko gauti. Jūs žinote, kur randami dalykai." — "Bet tai miesčioniškas galvojimas. Sutinku, kad privati įmonė yra nepaprastai lanksti, bet ji yra gera tik labai siaurose ribose. Jei privati įmonė nėra geležinės kontrolės varžtuose, tai ji pagimdė žmones negeresnius už žvėris — tie biržos žmonės su godžiais, visai neapvaldytais apetitais! Kapitalizmas buvo pasmerktas anksčiau doria-niai, o tik vėliau ekonomiškai."

"Puiku, būkime pakankamai atviri", at-sakė Olegas, pasikasydamas kaktą, "aš radau žmonių su neapvaldytais godumo apeteitais ir mūsų visuomenėje. Aš turiu galvoje ne tik valstybinius meistrus ar taisytojus. Prisiminkime Jemelyan-Sašiko atsitikimą."

"Iš tikrųjų" kalbėjo Sulūbinas, vis la-biau remdamasis ranka į Olego petį, "bet ar už tą galima kaltinti socializmą? Mes padarėme per staigų posūkį. Mes galvojome, kad užtenka pakeisti gamybos būdą ir žmonės tuojau drauge su tuo pasikeis. Bet ar jie tai padarė? Jie padarė pragarą! Jie visai nepasikeitė. Žmogus biologinis tipas. Reikia tūk-sančių metų jo pakitimui". — "Tai ar gali būti socializmas?" — "Ar, iš tikrųjų, jis gali-mas? Tai mįslė, ar ne? Jie kalba apie demo-kratinį socializmą. Bet jis yra paviršutinis, jis nepasiekia socializmo esmės. Jis nubraižo formą, kurioje socializmas bus įgyvendina-mas. Tai yra tik deklaracija, kad nesiraičius galvos. Tačiau jis nieko nepasako, koksai so-cializmas bus kuriamas. Negalima socializmo tikslu padaryti medžiaginių gėrybių gausu-mą, nes žmonės elgiasi kartais kaip bizonai. Jie įkrenta į paniką ir visa sutrempia į žė-mę. Negalima turėti socializmo, kuris nuolat trimituoja neapykanta, nes socialinis gy-venimas negali būti parentas neapykanta. Jei žmogus degė metalo po metų neapykanta, jis negali vieną dieną ramiai paskelbti: Ga-na! Nuo šiandien aš atmetu neapykantą, dabar aš tik myliu! Ne, jei jis priprato ne-apkęsti, tai jis ir ateityje neapkęs. Jis suras ką nors netoli savęs, ką galės neapkęsti. Ar jūs žinote Herwegh eilėraštį:

Bis unsere Hand in Asche stiebt
Soll sie vom Schwert nicht lassen?

Olegas tęsė eilutes:
Wir haben lang genug geliebt
Und wollen endlich hassen...

"Žinoma, aš atmenu, mes ji išmokome mo-kykloje." — "Iš tikrųjų. Jūs ji išmokote mo-kykloje. Tai yra baisu. Jie turėjo mokyti priešingų dalykų: Pragaran su neapykanta. Dabar pagaliau mes norime meilės. Tai tokie-sai socializmas turėtų būti".

"Ar jūs turite galvoje krikščionišką so-cializmą, ar taip?" paklausė Olegas, norėda-mas atspėti. — "Būtų per daug jį vadinti krikš-čionišku. Tačiau yra politinių partijų, pasiva-dinusių krikščioniškais socialistais, visuome-nėse, iškilusiose Hitleriui ir Musoliniui žu-vus. Tik aš negaliu įsivaizduoti, su kokiais žmonėmis jie pasiryžo įvykinti tos rūšies so-cializmą. Paskutinio šimtmečio gale Tolsto-jus nutarė ugdyti visuomenėje praktišką krikščionišybę, bet tų laikų visuomenė negalė-jo gyventi jo idealais. Jo mokslas nesurišo su realybe. Aš galvoju, kad ypatingai Rusi-jai, su mūsų atgailavimais, išpažinimais ir sukilimais, su mūsų Dostojevskiu, Tolstojumi ir Kropotkinu, yra tik vienas tikras so-cializmas, ir tai yra etikinis socializmas. Tik jis vienas visiškai realus."

Kostoglotovas primėrkė akis: "Tačiau ta-sai "etikinis socializmas" kaip mes turime jį įsivaizduoti, koksai jis bus?"

"Visai nesunku jį įsivaizduoti," pasakė Sulūbinas. Jo balsas pasidarė gyvesnis. Jo vei-das, veido bruožai jau nebuvo mašininko-varo veido išraiškos. Jis džiaugsmingai pa-gyvėjo. Buvo aišku, kad jis nori įtikinti Kostoglotovą. Jis kalbėjo aiškiai, kaip mo-kytojas pamokoje. "Mes turime parodyti pa-sauliui visuomenę, kurioje visi santykiai, pa-grindiniai pradai ir įstatymai plaukia tiesiog iš doros, ir tik iš jos vienos. Dorinei nuo-statai turi nulemti visus sprendimus, kaip auginti vaikus, kaip jutos aukėti, kokiam tiks-lui suaugusio darbas turi būti skirtas, ir kaip jie turi sunaudoti savo laisvalaikį. Moksliniai tyrimai turi būti daromi, nepažeidžiant doros. Pirmon galvon nepakenkti pa-tiesms tyrinėtojams. Tie patys nuostatai tai-komi užsienių politikai. Sienu klausimams iškilus, neturime galvoti apie savo galybės, turto ir prestižo padidinimą. Mes privalome vaduotis dėsniais: kiek tai yra etiška?"

"Gera, bet tai sunkiai įmanoma... bent artimiausiais laikais, dvejis šimtais metų?" Kostoglotovas susiraukė. "Bet palauk... Aš čia nesutinku. Kur yra medžiaginė bazė jū-sų schemai? Pirmiausia turi būti ūkiški pa-grindai, ar ne?"

"Ar taip gali būti? Tai priklauso... Vladi-miras Solovjovas įrodinėjo, kad ir ūkis turi būti pagrįstas doriniais pradais". "Kaip gali taip būti? Dora pirma, o ūkiški reikaliai pa-sakiau?", Kostoglotovas sumišusiai žiūrėjo.

"Kaip tik! Paklausk, jūs esate rusas, bet aš lažinuosi, kad jūs neskaitytė nė vienos So-lovjovo eilutės, ar taip?" Kostoglotovas dėstė lūpas, norėdamas pa-sakyti "Ne". Gera, bet jūs bent girdėjote jo vardą?" — "Taip, kuomet aš buvau sto-vykloje". — "Bet jūs esate skaitė vieną ki-tą Kropotkino puslapį, ar ne? Jo "Savitarinė pagalba tarp žmonių" Kostoglotovas panašiai judino lūpas.

"Taip, žinoma, jo pažiūros klaidingos, tad kam skaityti? O kaip su Michailovskiu? Tikriausiai ir jo neskaitytė? Jis buvo atmetas, išstremtas ir pašalintas iš bibliotė-ky."

"Tai kada aš galėjau jas perskaityti? Kokias knygas aš galėjau perskaityti?", pa-sipiktinęs paklausė Kostoglotovas. "Per vi-są gyvenimą aš kruvinai prakaitavau. O jie vis manęs klausinėja: "Ar skaitėtė šitą? Ar skaitėtė aną? Man, būnant kariuomenėje, kastuvus neišeidavo iš rankų. Stovyklose bu-vo tas pat. Išstėmimo tas pat, tik dabar kauptukas. Iš kur aš galėjau gauti laiko skaitymui?"

Bet Sulūbino veidas, su apvaliomis aki-mis ir vešliais antakiais, spindėjo susijau-dinimu gyvulio, pasiruošusio nutverti savo grobį.

"Tai matote, jis pasakė, koksai dorinis socializmas. Niekas neturi vesti žmonių į laimę, nes laimė irgi stabas turgaus aikštės. Juos reikia kvieisti į tarpusavę meilę. Žvėris, grauždamas savo grobį, irgi jaučiasi laimingas; bet tik žmonės gali pamilti vienas kitą. Ir tai yra aukščiausias laimėjimas, kurį jis gali pasiekti."

"Oi ne, aš noriu laimės, geriau palikite mane su laime", spyrsi Olegas. "Duokite man laimę, bent keliems mėnesiams prieš

KUNIGO POEZIJA IS LIETUVOS

Vincas Stonis, LYRIKA. Rinktinė. Išleido "Vaga" Vilniuje 1970 m. Redaktorė A. Sluckaitė. Viršelių piešė J. Plikionytė - Bružienė. Rinkinys 162 psl.

Pakelti ginklų už savo kraštą... (psl. 35)

Knygoje "Lenktynės su šėto-nu", išleistoje 1956 m. esu apra-šęs epizodą kaip 1944 m. vasa-rą, traukiantis iš tėviškės, atsi-tiktinai sutikau poetą Vincą Sto-nį — kan. Kazimierą Žitkų. Kai paklausiau, ar jis negalvojęs trauktis į Vakarus, kanaaninkas atsakė: "Aš pasilieku su tauta jai tarnauti ir kartu kentėti..."

Tikrai, po dienos kitos atžūžė audra. Negailėstingai po apylin-kes siautė karo sūkuriai, frontui stumdamis pirmyn ir atgal, vė-liau įsiliepsnojo atkaklios parti-zanų kovos, nusitęsiosios iki 1954 m. Daug jaunų, tvirtų vyrų krio-to laisvės kovoje, jų tarpe ir jau-ni bei daug žadą netolimos apy-linkės literatai, tada jaunos žem-ininkų kartos išvaigūs kriti-kai Mamertas Indriliūnas ir Bro-nius Krivickas. Vėliau, kai geleži-nė uždanga kietai nusileido, at-skyrusi Lietuvą, ir žinios iš ten retai beatsiskardendavo, ne kartą pagalvodavau ir apie "su tauta jai tarnauti ir kartu kentėti" pa-silikusį kan. K. Žitkų. Niekad netikėjau, kad jo dienos būtų il-gos, nes tas kuklus ir savo išvaiz-da labai menkintis, bet tikrai šventas kunigas buvo nestiprios sveikatos ir nepriklausomybės laikais ilgesnį laiką yra gydis net užsienyje. Antra, labai jaut-rios sielos žmogus. Tokiems žo-mėms kaip tik sunkiausia buvo per gyventi skaudžius pokario de-šimtmečius ir bausius įvykius.

Bet 1893 m. Vabalninke gi-męs kan. K. Žitkus-Vincas Stonis ir šiandien yra gyvas. Per 10 me-tų (1953-1959) jis buvo vienin-telės Lietuvoje likusios Kauno kunigų seminarijos rektorius, pa-ruošęs ir išleisęs eilę jaunųjų apaštalų Lietuvai. Dabar gi alta-rista. Šiais metais Lietuvoje išleis-tas jo poezijos rinkinys "Lyrika". Tai bene pirmas lietuvis kuni-gas-rašytojas, kurio kūryba išleis-ta tėvynėje, autoriui dar esant gy-vam. Ir nemanytume, kad ta išim-tis padaryta už keliaklupščiavi-mą prieš partijos ponus. Grei-čiausiai už tai, kad daug jo ei-lėraščių yra virtę dainomis ir tau-tojais plačiai dainuojami. Tai pri-pažįstama ir knygos aptarime.

Mums poetas Vincas Stonis geriausiai buvo pažįstamas iš po-puliarios dainos "Gražių dainelių daug girdėjau..." Bet "Lyrikos" rinkinyje, kur atrinkta jo kūryba nuo 1908 iki 1968 m., nėra nei tos populiarios dainos teksto, nei visos eilės kitų eilėraščių, kurie spindi džiaugsmu, šviesa. Leidėjų atrinkti daugumoje liūdnės nuotaikos, pesimistiniai kūrini-liai ypač jaunimui parodyti, kad anų metų Lietuvoje buvo ir tam-su ir nyku.

Su įdomumu skaitome eilėraš-tį "Iš fronto", parašytą 1918 m.:

Tu nulydėsi ji į nakvyne,
Bet vėl paruošė jam kario našta, —
Gal neužilgo ji šauks tėvynę

Ir savo veislės dauginimu, mes tik nepras-mingai perpildysime žemę ir sukursime bauginančią visuomenę... Aiman, aš blogai jaučiuos... Aš geriau eisiu ir prigulsiu", Su-lūbino veidas atrodė išsisėmęs. Olegas nepa-sterbėjo, koks jis išblyškęs, pasidarė mirti-nai pavargęs.

"Tuomet einam, Aleksiejau Filipovičau, einam. Aš palaikysiu jus už rankos". Sulū-binui nebuvo lengva iš jo užimtos padėties atsikelti. Jiedu lėtai slinko. Aplink juos bu-vo pavasario lengvumas, bet sunkumas slė-gė abudu vyrų prie žemės. Jų kaulai, jų rau-mėnų likučiai, jų rūbai, jų batai, net saulės šviesos srovė juos stipriai spaudė ir apsunkino. Jiedu ėjo tylėdami. Buvo pavargę nuo kalbų. Tik kuomet jiedu pasiekė verandos laiptus ir stovėjo vėžininkų palatos šešėlyje, vėl Sulūbinas prakalbėjo. Vis atsiremdamas į Olegą, jis užrietė galvą, norėdamas pama-

ir savo veislės dauginimu, mes tik nepras-mingai perpildysime žemę ir sukursime bauginančią visuomenę... Aiman, aš blogai jaučiuos... Aš geriau eisiu ir prigulsiu", Su-lūbino veidas atrodė išsisėmęs. Olegas nepa-sterbėjo, koks jis išblyškęs, pasidarė mirti-nai pavargęs.

"Tuomet einam, Aleksiejau Filipovičau, einam. Aš palaikysiu jus už rankos". Sulū-binui nebuvo lengva iš jo užimtos padėties atsikelti. Jiedu lėtai slinko. Aplink juos bu-vo pavasario lengvumas, bet sunkumas slė-gė abudu vyrų prie žemės. Jų kaulai, jų rau-mėnų likučiai, jų rūbai, jų batai, net saulės šviesos srovė juos stipriai spaudė ir apsunkino. Jiedu ėjo tylėdami. Buvo pavargę nuo kalbų. Tik kuomet jiedu pasiekė verandos laiptus ir stovėjo vėžininkų palatos šešėlyje, vėl Sulūbinas prakalbėjo. Vis atsiremdamas į Olegą, jis užrietė galvą, norėdamas pama-

ir savo veislės dauginimu, mes tik nepras-mingai perpildysime žemę ir sukursime bauginančią visuomenę... Aiman, aš blogai jaučiuos... Aš geriau eisiu ir prigulsiu", Su-lūbino veidas atrodė išsisėmęs. Olegas nepa-sterbėjo, koks jis išblyškęs, pasidarė mirti-nai pavargęs.

"Tuomet einam, Aleksiejau Filipovičau, einam. Aš palaikysiu jus už rankos". Sulū-binui nebuvo lengva iš jo užimtos padėties atsikelti. Jiedu lėtai slinko. Aplink juos bu-vo pavasario lengvumas, bet sunkumas slė-gė abudu vyrų prie žemės. Jų kaulai, jų rau-mėnų likučiai, jų rūbai, jų batai, net saulės šviesos srovė juos stipriai spaudė ir apsunkino. Jiedu ėjo tylėdami. Buvo pavargę nuo kalbų. Tik kuomet jiedu pasiekė verandos laiptus ir stovėjo vėžininkų palatos šešėlyje, vėl Sulūbinas prakalbėjo. Vis atsiremdamas į Olegą, jis užrietė galvą, norėdamas pama-

ir savo veislės dauginimu, mes tik nepras-mingai perpildysime žemę ir sukursime bauginančią visuomenę... Aiman, aš blogai jaučiuos... Aš geriau eisiu ir prigulsiu", Su-lūbino veidas atrodė išsisėmęs. Olegas nepa-sterbėjo, koks jis išblyškęs, pasidarė mirti-nai pavargęs.

"Tuomet einam, Aleksiejau Filipovičau, einam. Aš palaikysiu jus už rankos". Sulū-binui nebuvo lengva iš jo užimtos padėties atsikelti. Jiedu lėtai slinko. Aplink juos bu-vo pavasario lengvumas, bet sunkumas slė-gė abudu vyrų prie žemės. Jų kaulai, jų rau-mėnų likučiai, jų rūbai, jų batai, net saulės šviesos srovė juos stipriai spaudė ir apsunkino. Jiedu ėjo tylėdami. Buvo pavargę nuo kalbų. Tik kuomet jiedu pasiekė verandos laiptus ir stovėjo vėžininkų palatos šešėlyje, vėl Sulūbinas prakalbėjo. Vis atsiremdamas į Olegą, jis užrietė galvą, norėdamas pama-

ir savo veislės dauginimu, mes tik nepras-mingai perpildysime žemę ir sukursime bauginančią visuomenę... Aiman, aš blogai jaučiuos... Aš geriau eisiu ir prigulsiu", Su-lūbino veidas atrodė išsisėmęs. Olegas nepa-sterbėjo, koks jis išblyškęs, pasidarė mirti-nai pavargęs.

Tik žvaigždės taip ilgesiu svydi,
Taip vilioja savin jų seima... (psl. 133)

Taip nuėjo praeitin stalininė epocha, palikusi ašaras ir kančias tautoje. Kurie išliko, gyvena ir veržiasi pirmyn, keldami Lietu-vois vardą ir garbę. Kai kas gal-įtars, kad ir Vincas Stonis pris-taikė, nes jo knyga išleista su oku-pantų palaikymu. Kaip šiandien kunigas-poetas gyvena, galim išskaityti ir eilėraštyje "Stalas", parašytame 1966 m.:

Nualpo žingsniai paskutiniai
Ties Viešpaties Anga.
Ir amžių valso sutartinėj
Tu apmirei staiga.

Ir lūpom slenkstį palytėjęs,
Drebį jau neramus:
Ką tarsi, elgeta, atėjęs
I Viešpaties namus?... (111 psl.)

Kokiomis nuotakomis gyveno poetas ir tauta 1947-53 m., kai vyko žiaurus tautos naikinimas, skaitome tais metais parašytuose posmuose:

Pajuodę dūsauja šilai,
Darže aguonos lūžta,
O tu išskristi pakilai
Apleidęs savo gūžtą.

Taku aš vienšias einu
I ūkanotą tolj.
Paukšteli, mostelėk sparnu,
Paukšteli, mano broli! (psl. 125)

Mūsų dienos kaip margos šokėjos
Ties krantu šurpulingos gelmės:
Jos dar vakar žydėti tikėjos,
O jau ryta nebūtūn nugarmės.

Atsigirši — nėra kas palydį,
Pažiūrėsi pirmyn — tuštuma,

Parašytam 1967 m. Prieš daryda-mi galutines išvadas, įsiskaityki-me jį:

Prabėgo tūkstančiai dienų,
Veide raukšlį ir dulkių grimas,
O aš dar vis tebeinu —
Skurdus šios žemės piligrimas.

Nereikia Fausto man taurės,
Kurį jaunyste sugražintū,
Iš dešinės, ir iš kairės,
Tiek daug man buvo laimintū.

Dienų likučiai Fortūna
Tegu tolesnė lemia eiga,
Tik vien betrokštu, kūr daina
Mane atkvietė į Solveiga.

Nešu jai ašaras sūrias,
Ir savo lūžių epopėja,
Ir meilės pasakas, kurias
Tik vienos žvaigždės teišspėja...

O kai klajonių minutes
Pabaigęs būsiu lyg rožančiū,
Ištikimai toliau ji tes
Neišraudotą mano kancėn... (psl. 151)

Taip nuotaikingai, jautriai, tautosakiškai skamba Vinco Sto-nio - kan. K. Žitkaus lyrika per 60 metų, atverdama nuosirdų poeto pasaulį. Knygos įžanginius žo-džius kartojant, "liudija apie jo šviesią asmenybę, jo meilę tėvy-nei..." Tokie žodžiai, tur būt, pir-mą kartą viešai ten ištauti lietu-viui kunigui. Jau vien dėl to kny-ga Lietuvoje tuojau bus gaudyte išgaudyta. Ją taip pat gaudys ir visi tie, kurie dainuoja Vinco Sto-nio - kan. K. Žitkaus lyrika per 60 voji tauta, nes tai pirmoji dar gyvo lietuvių kunigo knyga išleis-ta per 25 okupacijos metus. Ir tre-čia, knygoje nėra nei vieno him-no Leninui, Stalinui ar partijai. Kitokiose sąlygose tikriausiai būtų

(Nukeleta į 5 pusl.)

Vertė Domas Jasaitis

Vertė Domas Jasaitis

Vertė Domas Jasaitis

Vertė Domas Jasaitis

Vertė Domas Jasaitis

Vertė Domas Jasaitis

Chicago Savings
and Loan Association

NEW RATES

6% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$5000.00 OR MORE
2 Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00
One Year Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000.00 OR MORE
6 Month Maturity

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
PASSBOOK ACCOUNTS
\$100.00 Minimum

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

JOHN PAKEL, Sr. Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575

HOURS Mon 12 P.M. to 8 P.M. Tues 9 to 4 Thurs and Friday 9 to 8 Sat 9 to 12:30

mirtį... Kitaip... visa teina velniop..."

"...Laimė — mirazas". Sulūbinas buvo at-kaklus ir eikvojo paskutines jėgas. Jis net išblyško. "Aš buvau laimingas, augindamas vaikus, bet jie apspiaudė mano sielą. Tai lai-mei išsaugoti, aš ėmiau pilnas teisybės kny-gas ir deginau jas krosnyje. Vadinamoji bū-simų kartų laimė yra dar didesnis mirazas! Kas žino nors kiek apie tai? Kas kalbėjo su tomis būsimomis kartomis? Kas gali ži-noti, kokius stabus jos garbins? Laimės są-vokos per daug keitėsi amžių tėkmėje. Nie-kas neturėtų begėdiškai jų pirmyn planuoti. Jei mums yra pakankamai baltos duonos ke-palų ir mes juos mindome mūsų batų kul-nim, jei mes turime pakankamai pieno ir galime jame prigerti, mes vis dar nesame laimingi..."

Tačiau, jei pasidaliname daiktus, kurių neturime pakankamai, galime būti laimin-gais šiandien. Jei mes tik rūpinsimės "laime"

ir savo veislės dauginimu, mes tik nepras-mingai perpildysime žemę ir sukursime bauginančią visuomenę... Aiman, aš blogai jaučiuos... Aš geriau eisiu ir prigulsiu", Su-lūbino veidas atrodė išsisėmęs. Olegas nepa-sterbėjo, koks jis išblyškęs, pasidarė mirti-nai pavargęs.

"Tuomet einam, Aleksiejau Filipovičau, einam. Aš palaikysiu jus už rankos". Sulū-binui nebuvo lengva iš jo užimtos padėties atsikelti. Jiedu lėtai slinko. Aplink juos bu-vo pavasario lengvumas, bet sunkumas slė-gė abudu vyrų prie žemės. Jų kaulai, jų rau-mėnų likučiai, jų rūbai, jų batai, net saulės šviesos srovė juos stipriai spaudė ir apsunkino. Jiedu ėjo tylėdami. Buvo pavargę nuo kalbų. Tik kuomet jiedu pasiekė verandos laiptus ir stovėjo vėžininkų palatos šešėlyje, vėl Sulūbinas prakalbėjo. Vis atsiremdamas į Olegą, jis užrietė galvą, norėdamas pama-

ir savo veislės dauginimu, mes tik nepras-mingai perpildysime žemę ir sukursime bauginančią visuomenę... Aiman, aš blogai jaučiuos... Aš geriau eisiu ir prigulsiu", Su-lūbino veidas atrodė išsisėmęs. Olegas nepa-sterbėjo, koks jis išblyškęs, pasidarė mirti-nai pavargęs.

ir savo veislės dauginimu, mes tik nepras-mingai perpildysime žemę ir sukursime bauginančią visuomenę... Aiman, aš blogai jaučiuos... Aš geriau eisiu ir prigulsiu", Su-lūbino veidas atrodė išsisėmęs. Olegas nepa-sterbėjo, koks jis išblyškęs, pasidarė mirti-nai pavargęs.

ir savo veislės dauginimu, mes tik nepras-mingai perpildysime žemę ir sukursime bauginančią visuomenę... Aiman, aš blogai jaučiuos... Aš geriau eisiu ir prigulsiu", Su-lūbino veidas atrodė išsisėmęs. Olegas nepa-sterbėjo, koks jis išblyškęs, pasidarė mirti-nai pavargęs.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• „Jaunimo centras šiandien ir rytoj“ — antrasis lietuviškas dokumentinis filmas, pagamintas Lietuvių foto archyvo — bus parodytas rugsėjo 20 d., 7 val. 30 min. vak. Jaunimo centre, Chicagoje.

Šis filmas rodo ištraukas iš Jaunimo centro veiklos 1968 - 1969 metais: Chicago Aukštesnioji liuanistikos mokykla, tautiniai šokiai, Kaziuko mugė, PLB CV ir tarybos posėdžiai, Santaros - Šviesos surengtas paskaitų ciklas „Lietuva ir mes“, Čiurlionio galerija su kai kuriais mūsų menininkais bei jų darbais (Pranas Lapė, Petras Aleksa, Zita Sodeikienė, Viktoras Petravičius, Juozas Bakis, Juozas Pautienis, Juozas Mielulis, Jurgis Daugvila, Jonas Kelečius, Birutė Bulotaitė, Kristina Bulotaitė, Algirdas Kurauskas, Bronė Jameikienė, Adolfas Valeška, Povilas Kaupas), Frank Zapolio suruošta lietuviškų šiaudinukų paroda, ištraukos iš sceninių pasirodymų (Algimantas Dikinis, Prudencija Bičienė, Petras Armonas, Alvydas Vasaitis, Kazys Bradūnas, Leonas Barauskas, Violeta Karosaitė, Jaunutis Puodžiūnas, Elena Kepalaitė), Alvydo vaikų teatro ketvirtoji premjera „Vilniaus Sieskino veikalas“ „Džiaugsmas“, Lietuvos kariuomenės jubiliejinis 50 metų minėjimas prie Laisvės kovų paminklo, Juozo Bačiūno laidotuvių, pirmasis JAV-bių ir Kanados lietuvių teatro festivalis, Sibiro Madonos paveikslų šventinimo iškilmės ir kt.

Filmui tekstą parašė Vladas Būtenas ir Jonas Kubilius, S.J.; skaito Jonas Kelečius, Stasė Kiešlaitė-Kelečienė ir Jonas Kubilius, S.J.; kompozitorius Bruno Markaitis, kurio Variacijos violenčelei ir pianui išpildo Petras Armonas ir Geraldine Niwranski, ir ištraukas iš Styginio kvarteto Nr. 1 USF String Quartet; garsą įrašė Jonas Ralis ir Algimantas Kezys, S.J.; dailininkė Zita Sodeikienė režisierius ir operatorius Algimantas Kezys, S.J.

Prieš premjerą, kuri bus rugsėjo 20 d. 7 val. 30 min. vak.) bus filmo preliu ta pačią dieną 3 val. po pietų. Gautas aukos yra skiria-

mos paremti Jaunimo centro statyba.

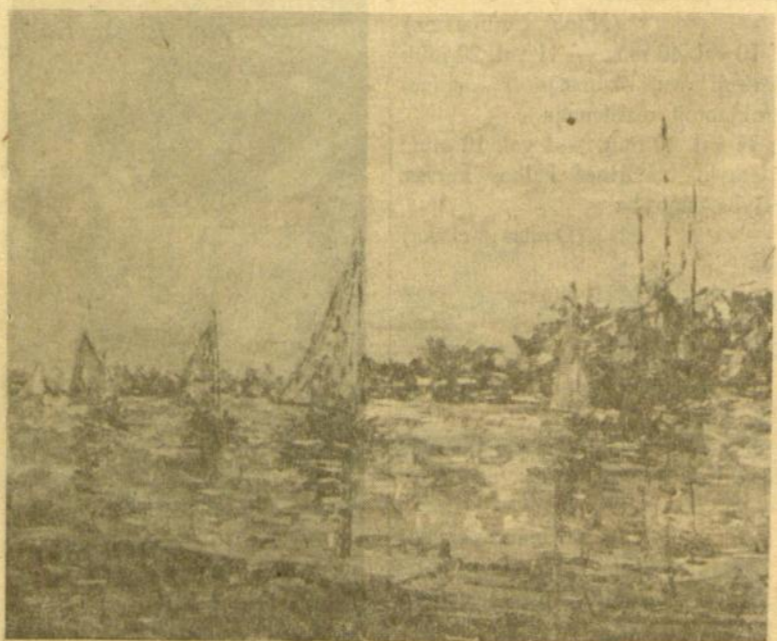
• Poezijos festivalis Chicagoje planuojamas surengti 1971 metų rudenį. Inicijatyvos jam surengti imasi ateitinukų studentų Korpl Šatrija. Toks festivalis mūsų čionykščiam kultūriniam gyvenime tikrai būtų kažkas šviežiai naujo. Galvojama, kad toks poezijos festivalis turėtų tęstis tris dienas. Dienomis būtų paskaitos ir simpoziumai lietuvių ir pasaulinės poezijos temomis, o vakarais vyktų literatūros vakarai. Sakysim, viena vakarą būtų jaunųjų mūsų poetų pasirodymas, antra — vyresniųjų, o trečia — koncertas ir mūsų poetų kūryba, skaitoma aktorių. Ypač pastaraisiais metais studentiškaiai Šatrijai rodant gyvą veiklą, reikia tikėtis, kad ir toks trijų dienų literatūros festivalis nėra tik nereali svajonė.

• Atgaivinamos lietratūrinės valandėlės Margučio radijo programoje Chicagoje. Kadaise buvusių labai populiarių, bet jau eilę metų negirdimos, Margučio radijo literatūrinės valandėlės „Pelkių žiburėlio“ vardu vėl atgaivinosime šį rudenį. Jos bus girdimos kiekvieną ketvirtadienį tarp 8-9 val. vakaro. Programas tvarkys redakcinis kolektyvas: Dalia Bylaitienė, Dalia Juknevičiūtė, Zina Katiliškienė ir Romas Sakadolskis.

Pirmasis „Pelkių žiburėlis“ užsieds spalio 15 d. Tą vakarą girdėsime ištrauką iš Balio Sruogos dramos „Barbora Radvilaitė“.

Marija Zukauskienė, kurios tapybos paroda atidaroma šiandien Čiurlionio galerijoje, Chicagoje. Parodą išstatoma 35 paveikslai. M. Zukauskienės darbų paroda galerijoje vyks iki rugsėjo 26 d.

Marija Zukauskienė.

Būriniai

Skaitys aktoriai: Zita Kevalaitė, daktijoje, o jo publicistika pasižymi Marija Lemešytė ir Algimantas mi nacionalistiniu antitarybišku Dikinis. Spalio 22 d. vakaras bus skirtas Algimanto Mackaus kūrybai. Iš jo pomirtinio rinkinio „Chapel B“ skaitys Dalia Juknevičiūtė, Leonas Barauskas ir Jonas Kelečius.

• Apie užsienio lietuvių literatūrą Vilniaus spaudoje. „Pergalės“ žurnalo liepos mėn. numerį, tik dabar iš Vilniaus pasiekusiam Chicago, Vytautas Kazakevičius, kuriam tik vienam leidžiama sekti Vakarų pasaulio spaudą ir ją vertinti, rašo apie laisvojo pasaulio lietuvių literatūrą. Plačiau sustoja ties a. a. Antanu Krausu ir jo pastangomis išleisti Vydūno raštus ir apie Prano Narvydo knygutę „Gimtinės takais“. Ilgesniame straipsnyje „Dvidešimt antroji“, rašo ir apie Aloyzo Barono kūrybą, sumini keletą pavadinimų iš dvidešimt dviejų autorius knygų, primena, kad „Viešni medžiai“ buvo skelbti dabartinės Lietuvos spaudoje, randa gero ir blogo ir pagaliau pasako: „A. Baronas dirba „Draugo“ re-

• Nepriklausomybės karų istorija jau spaudoje. Knyga vadinasi „Lietuvos kovos dėl laisvės“. Ji paruošta K. Ališausko ir peržiūrėta Pr. Cepėno. Leidinys bus 600 psl.

• Dail. A. Krivicko grafikos paroda šiuo metu vyksta Vilniuje. Dailininkas yra baigęs 1943 metais Kauno Tūkomsios dailės institutą ir yra buvęs A. Galdiko, P. Kalpoko ir kt. mokinys. Šiuo metu A. Krivickas gyvena Vakarų Vokietijoje. Vilniaus spauda parodą, kurioje išstatyta 40 grafikos darbų, vertina palankiai.

AKADEMINĖS PROŠVAISTĖS

(Atkelta iš 8 pusl.)

broliams, tvirtindamos vartus mažais bei piešdamos stovyklines iškasas. Paskaitas skaitė patys stovyklautojai, o temų įvairumas patenkino visus. M. Griauzdė plačiau mus supažindino su oro teršimo problemomis, ypatingai tomis, kurios sukeltos masinių, taip pat kalbėdamas apie „octane“ savybes ir įtaką. Paskaitin sukėlė gyvas diskusijas, nes problema aktuali visiems. V. Zukauskas pasidalino su mumis savo lauzavedžio patirtimi, pažymėdamas, kad lauzo pasisekimui svarbiausia lauzavedžio ir dalyvių nuotauka. Taip pat pažymėjo, kad lauzo dalyviuose dažnai yra kelios grupės asmenų, pvz. apatiškų žiuorų, visą žinančių dalyvių ir t.t., kurie apunkina lauzavedžio darbą.

Diskusijose nagrinėjome tinkamiausius metodus, kuriuos būtų galima pritaikyti panašioms situacijoms. V. Štuopys supažindino visus su fotografavimo ir filmo menu. Gaila kad dėl techninių kliūčių negalėjo atsižvelgti savo paties ir kelių draugų susukto garsinio filmo savo paskaitos pailiustravimui. Klausimas „kas yra menas?“ sukėlė ypatingai karštias diskusijas. A. Vasaitis savo filosofinėje paskaitoje kalbėjo apie atgamtiškumo poveikį žmogui, plačiau paliesdamas Nuttin'o teoriją ir palygindamas ją su Freud'o teiginiais. Gyvas diskusijas sukėlė ypatingai Freud'o ir Nuttin'o teigimų skirtumai. R. Cinka savo paskaitoje trumpai supažindino stovyklautojus su „karate“ pagrindais ir tikslais, pailiustruodamas kai kuriuos „karate“ judesius. Diskusijų vietoje R. Cinka visus stovyklautojus pamokino keletą pagrindinių „karate“ gynybos judesių. Ne vienam stovyklautojui kilo noras „karate“ pamokas.

• Lilijos Sukytės, Netropolitan operos solistės, Miuncheno operos teatre dainuotoji Mozarto opera „Così fan tutte“ specialiai nufilmuota televizijai. L. Sukytė joje atlieka Fiordiligi partiją. Berlyno operoj solistė rudenį dainuos Verdi operoj „La Traviata“. Miuncheno operoj ji dar dainavo G. Puccini „Bohemoj“ ir R. Strausso „Capriccio“.

testi toliau. Už talką, linksmają stovyklos dalį įgyvendinant, esame dėkingi p. M. Kiroviui, parūpinusiam mums arklis jodinėjimo iškyklai. Jo pagalba buvo išnuomotos ir baldai, kuriomis plaukiojome visą popietę, o taip pat ir šieno vežimas, kuriuo čia pat galėjome pasivažinėti. Linksmoje dalyje negalime užmiršti ir vakarinių lauzų, kurie stovykloje yra dienos baigmė ir sto-

vyklos nuotaukos atspindys. Vakara, sėdėdami prie blėstančio lauzo, pajusdavome esą vienos skautiškos šeimos dalis.

Šioje stovykloje tikrai pavyko įgyvendinti sesės Aglinskaitės sukurta šūki: „Pilėnų pilis sujungė širdis“. Buvo nepaprastai malonu matyti Akademinių skautų sąjūdžio filistėrius, atvykusius aplankyti stovyklos ir padėti mums čia įsikurti. Iš šios, nors ir trumpos, stovyklos visos trys sąjūdžio šakos išsiskyrė, pajutusios brolišką meilę ir susigvenimą.

Vitalija Ruihytė

HIGH RATES
Paid Quarterly

5% PASSBOOKS	6% \$5,000 minimum 2 YEAR CERTIFICATE
5 1/2% \$1,000 minimum INVESTMENT BONUS PLAN	5 3/4% \$1,000 minimum 1 YEAR CERTIFICATE

Savings Insured to \$20,000
Highest reserves

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1071 Archer Avenue Chicago, Illinois 60632

E U D E I K I S

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktoriai

Trys Moderniškos Koplyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
— TĖVAS IR SŪNUS —

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS:

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWnhall 3-2108-09

AIKSTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIŲ NUO
MR. NELSON
Savininko

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Vienas blokas nuo kapinių
DIDŽIAUSIAS PAMINKLŲ PLANŲ
PASIRINKIMAS VISAME MIESTE
Telef. — GEdarcrest 3-6335

Prisikėlimo ir prisikėlančių dievų legendų parašėte

(Atkelta iš 2 pusl.)

Autorius (V. Bgd.), susidomėjęs šiuo Jaunuojiu Dievu bei įvairiomis Didžiosiomis Deivėmis, yra praleidęs vieną labai įdomią iš Mozės Pradžios knygų, arba Genezės, vietą (Gen. 3,15), kurioje pažadėtas žmonijai jau išganymojas. Prof. Pr. Dovydaitis šią vietą religijų istorijos paskaitose vis sados įjungdavo, kada jis aptardavo įvairių dievų prisikėlimo ir dievų gelbėtojų (Soterinių) įvaizdžių ir pasakojimų raidą; 1939-40 m. kurse tiems klausimams skyrė keletą valandų ir popaskaitinėms diskusijoms, kurios buvo galima laikyti proseminarais ar tiesiog lyginamosios religijų istorijos seminarais. Ir ši Genezės vieta šiam reikalui tikrai įdomi bei neišleistina, nes ji senesnė negu G. Rachel Levy darbe suminėtas Jaunasis Dievas. Jos amžių praskleidžia Kaino ir Abelio pirmuonių aukos (Gen. 4,2-4),

kurios galima sieti su pirmaisiais pagrindo kultūros skilimo ženklais. Tuomet ir visi šiu pradų reikalai skirtingai ryškėja, o V. Bgd. daugelis tokių sakinių apie „kažkokio bendro plano pėdsakus“, aiškintini vien tik įtakomis ir bendru šaltiniu, kai kiti su „žmonių svajonėmis“ ir pan. vėl įgauti visai kitas pradmes bei reikšmes, kurių autorius mums nepraskaide, o tepaslidinėjo tarp kelių gana pabirinių žinių.

Prie visų tu aiškinimų autorius dar prijungė vadinamąją Kuršiuoko pasaką, kurią apie 1852 m. užrašė mkt. Kumutatis iš Kakšių (Ragainės aps.). Tą pasaką paskelbė August Schleicher (Litauisches Lesebuch und Glossar 1857 192-197; vokišku vertimu - Litauisches Maerchen, Sprichworte, Raetsel und Lieder 1857 86-91), o J. Basanavičius ją perspausdino „Lietuviškų pasakų įvairių“ 1903 62-67, kurią nurodė ir šio

straipsnio autorius. Šiaip ar taip aš jos vis nesugebu prisijungti prie Jaunojo Dievo ir Dievų Motinų pasakų, nes ta Kuršiuoko pasaka vis man atrodo yra kokio nors vokiečių pasakojimo vertimas ir ją priskirčiau prie eilinių novelinių pasakų apie ištikimą žmoną (J. Balio Lietuvių pasakojamosios tautosakos motyvų kataloge 1936 jos nesuradau, bet galėtų atitikti Mt. 888). Atrodo, bus autorius tą Kuršiuoką iš per toli šiam aiškinimui pritempęs, todėl juo nieko ir negali šiam straipsnyje nė įrodyti.

Baigiant šias mano pastabas, reikia pasidžiaugti, kad V. Bgd. driso pajudinti eilę įdomių klausimų, nors trumpame straipsnyje ju ir negalėjo praskaidrinti. Reikia tikėtis, kad prie jų dar kartą autorius didesniu darbu sugrįš, kartu paliesdamas ir tu klausimų daugiau, pvz. kaip padarė Annermarie Ohler vokiečiams (Mythologische Elemente im Alten Testament. Eine motivgeschichtliche Untersuchung, Patmos 1969), ne vieną prasklaidydama iš tokių rizginų.

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visus mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateiityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.00

Frank Zogas
Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5% All accounts compounded daily — paid quarterly.	6% 2 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pa

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

G E L E S

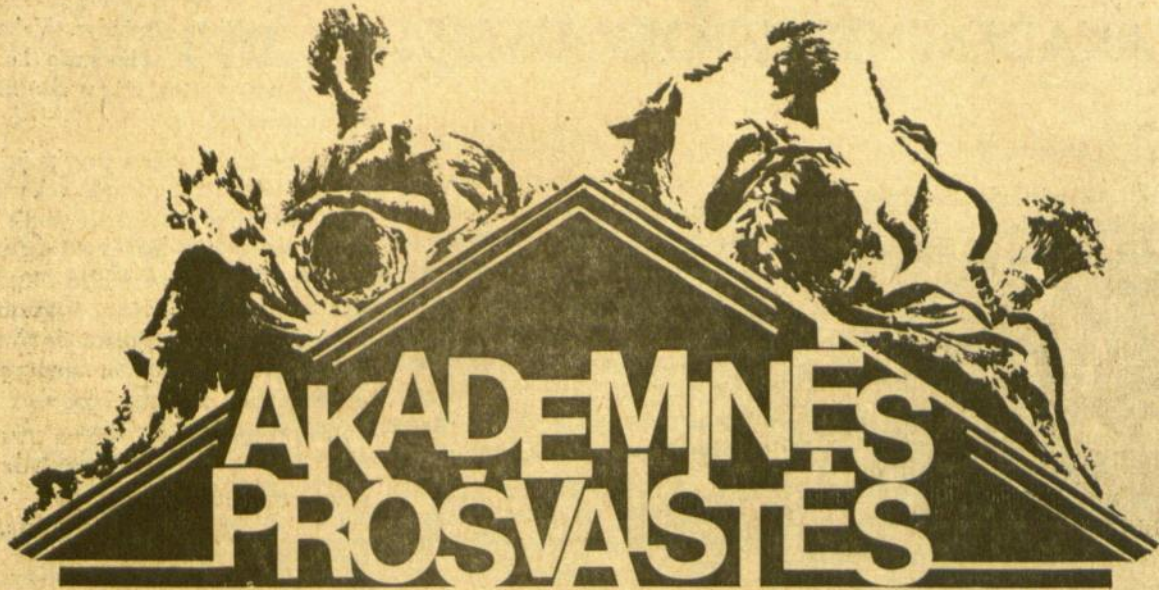
Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms prodoms

GUZASKŪ
Beverly Hills Gėlinyčia
2443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. PR 8-0833 — PR 8-0834

L A I D O T U V I Ų D I R E K T O R I A I

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNŪS (LACKAWICZ) 2424 W. 69th Street 2314 W. 23rd Place Tel. REpublic 7-1215 Tel. VIRginia 7-6672	POVILAS J. RIDIKAS 8354 S. Halsted Street Tel. YArds 7-1911
PETRAS BIBLIONAS 4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 8-3572	JURGIS F. RUDMIN 3319 S. Lithuania Ave Tel. VA 7-1138-1138
ANTANAS M. PHILLIPS 8307 So. Lithuania Ave. Tel. YArds 7-3401	VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill., Tel. OL 2-1003

REDAGUOJA JURATĖ JASAITYTĖ, 6922 S. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILLINOIS 60636

SUSIPAŽINKIME SU PEDAGOGINIŲ LITUANISTIKOS INSTITUTU

Greit prabėgo vasara su visais malonumais. Ruduo, atkeliaudamas, atsinešė lietaus lašus, krinčiančius medžių lapus ir reto laukiamą mokslo metų pradžią.

Šį šeštadienį, rugsėjo mėn. 19 d., kartu su kitomis lituanistinėmis mokyklomis, pradeda mokslinį darbą ir Pedagoginis lituanistikos institutas.

Redakcija, norėdama arčiau supažindinti studentiją ir, taip pat, visą visuomenę su Pedagoginiu lituanistikos institutu, pradėdama šį pasikalbėjimą su P. L. Instituto direktorium ir lektorium p. Domu Velička.

— Kokio lituanistinio išsilavinimo asmenys priimami į Pedagoginį lituanistikos institutą?

— Tokie, kurie yra baigę aukštesnias lituanistines mokyklas. Žemesnio išsilavinimo asmenys į

sios tautos kultūra bei jos raida, žinoma, niekada negalės Instituto baigti. Instituto studentų sąrašuose yra žymiai didesnis būrys tokių, kuriems pritrūko noro, negu tokių, kurie tą Institutą jau baigė ir sėkmingai įsiriškavo į priaugančiosios lietuvių šviesuomenės gretas.

Jeigu studentas nieko kito nenori, kaip tik linksmai pavaikštinti tos mokyklos apylinkėje, tai sakykite, ar jis gali gauti tos mo-

Pedagoginio lituanistikos instituto (5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636) 1970-1971 m. m. paskaitų tvarkaraštis

I kursas
Pirmas semestras
Pirmas metų ketvirtis (9. 19 - 11. 28)

9 val. — 9 val. 40 min.: Impresionizmas, ekspresionizmas ir jų atgarsiai lietuvių literatūroje (Nijolė Užbaliėnė)

9 val. 50 min. — 10 val. 30 min.: Literatūros teorija: stiliaus vaizdinimo priemonės (Nijolė Užbaliėnė)

10 val. 40 min. — 12 val. 20 min.: Lietuvos istorijos šaltinių apžvalga (Albina Dambrienė)

12 val. 30 min. — 1 val. 10 min.: Lietuvių bendrinės kalbos kursas: tartis bei kirčiavimas (Domas Velička)

Antras metų ketvirtis (12. 5 — 11. 13)

9 val. — 9 val. 40 min.: Estetizmas, futurizmas ir jų atgarsiai lietuvių literatūroje (Nijolė Užbaliėnė)

9 val. 50 min. — 10 val. 30 min.: Literatūros teorija: stiliaus skam-

tyklos baigimo diploma?.. Tačiau nėra praėjęs laikas Instituto baigti ir tiems buvusiesiems jo klausytojams, kurie dėl noro stokos, o kartais gal ir dėl kitų priežasčių pradėję studijų dar negalėjo baigti. Mes linkėtume jiems pagalvoti ir pasiryžti. Negi jau prileidžiama, jog išveiktas Lietuvos šviesuomenė turės likti tik su lietuviškosios pradinės mokyklos diplomu?.. Tai sakydamas, turiu galvoj ir neakivaizdinio skyriaus studentus.

9 val. 50 min. — 10 val. 30 min.: Lietuvos istorijos šaltinių apžvalga (Domas Velička)

10 val. 40 min. — 12 val. 20 min.: Lietuvos istorijos šaltinių apžvalga (Albina Dambrienė)

12 val. 30 min. — 1 val. 10 min.: Lietuvių bendrinės kalbos kursas: tartis bei kirčiavimas (Domas Velička)

Antras metų ketvirtis (12. 5 — 11. 13)

9 val. — 9 val. 40 min.: Estetizmas, futurizmas ir jų atgarsiai lietuvių literatūroje (Nijolė Užbaliėnė)

9 val. 50 min. — 10 val. 30 min.: Literatūros teorija: stiliaus skam-

bumo priemonės

(Nijolė Užbaliėnė)
10 val. 40 min. — 11 val. 20 min.: Antroji rusų okupacija ir Lietuvos ginkluotoji rezistencija

11 val. 40 min. — 1 val. 10 min.: Lietuvių bendrinės kalbos kursas: rašyba, skyryba (Domas Velička)

II ir III kursas
Pirmas semestras

Pirmas metų ketvirtis (9. 19 — 11. 23)

9 val. — 9 val. 40 min.: Lietuvių bendrinės kalbos kursas: tartis bei kirčiavimas (Domas Velička)

9 val. 50 min. — 10 val. 30 min.: Lietuvos istorijos šaltinių apžvalga (Vincentas Liulevičius)

10 val. 40 min. — 11 val. 20 min.: Impresionizmas, ekspresionizmas ir jų atgarsiai lietuvių literatūroje (Nijolė Užbaliėnė)

11 val. 40 min. — 1 val. 10 min.: Psichologijos ir pedagogikos pradžios (Petras Maldeikis)

Antras metų ketvirtis (12. 5 — 11. 13)

9 val. — 9 val. 40 min.: Lietuvių bendrinės kalbos kursas: rašyba bei skyryba (Domas Velička)

9 val. 50 min. — 10 val. 30 min.: Lietuvos istorijos šaltinių apžvalga (Vincentas Liulevičius)

10 val. 40 min. — 11 val. 20 min.: Estetizmas, futurizmas ir jų atgarsiai lietuvių literatūroje (Nijolė Užbaliėnė)

11 val. 40 min. — 1 val. 10 min.: Lietuvių išėjimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (Vaclovas Kleiza)

Instituto Vadovybė

Kun. Antanas Pašlis skaitydamas paskaitą "Pasaulėžiniame bazė po Vatikano II Ateitininkų Federacijos prieškongresinėje stovykloje, Dainavoje."

Priekongresinėje ateitininkų stovykloje Dainavoje. Jaunimo būrelis diskutuoja.

ATEITININKŲ DARBAI IR SVENTĖS

Praėjo Ateitininkų kongresas tiesiog kaip viešulas. Ir dabar bandom sujungti, sudėti visas išblaškytas mintis, idėjas, nes atėjo laikas vėl tęsti darbą.

Prasidėjo kongresas stovykla Dainavoje visom trim sąjungom. Nuo pat pradžios pajutom, kad čia ne paprasta stovykla, kad kas nors neįprasto mūsų laukia.

Gera nuotaika stovyklautojų tarpe atsirado jau pirmąją dieną. Ji tęsiasi ir toliau dainose po valgių, draugystės ir susikaupimo vakarų, draugiškose sporto rungtynėse tarp miestų, fukų vakare.

Iš baltiečių festivalio "Priedainėje", N. Y. Šokai lietuvių jaunimo grupė. Nuotr. V. Mažello

SKAUTAI AKADEMIKAI PILĖNŲ STOVYKLOJE

Ankstyvą penktadienio rytą melsvas Volkswagen'as pajudėjo Rako stovyklavietės link. Tai brolis Stuo-pinių miestas ir lenktyniavo su sauleleidžiu, sesės triušė virtuvėje, ruošdamos kavą ir sumuštinis išalkusiems broliams. Vakare sulaukėme ir pirmojo svečio — tai netoliese gyvenąs p. Mindaugas Karosas, atskubėjęs pasveikinti mūsų stovyklautojų. Vėlai naktį atsirado ir stovyklos atidarymas tik šeštadienį po

pietų, bet entuziastingai skautai akademikai suvažiavo jau penktadienio rytą galėjome pradėti stovyklavimą pagal numatytą dienotvarkę. Deja, gamta nusistatė prieš mus — šeštadienis išaušo lietingas ir apsiniaukęs. Tačiau nuotaika stovykloje puiki, o blogas oras atrodė dar labiau suartinio stovyklautojus. Išradingieji laužavedžiai, nerasdami sausų malkų, pastogėje uždegė žvakę "laužą", prie kurios dar ilgai vakare skambėjo linksmos stovyklautojų dainos.

Nors stovykla ir nepasizymėjo ypatingu dalyvių gausumu (daugelis narių atostogas praleido Dainavoje įvykusioje pavasario stovykloje), bet ji liko atmintina stovyklautojų gera nuotaika, entuziazmu ir susigyvenimu. Stovyklavimo programa susidėjo iš trijų dalių: skautiškosios, akademiškosios ir linksmosios. Broliai statė masyvius stovyklavimus, kurie ir sekandais metais primins kernavietėms jų stovykloje pritaikytus skautus akademikus. Sesės, aišku, nepajėgė nesoti didžiuliu rasu, bet padėjo (Nuželta į 7 pusl.)

JAUNIEJI POETAI, DĖMESIO!

Kaip matote, "Draugo" kultūrinio priedo įprastinėje poezijos kertėje (3 psl.) šiandien pasudainamas jūsų kolegės Rasos Šilėnaitės puikių eilėraščių pluoštas. Kulūrinio priedo redaktorius šeštadienį priedo kerte mielai ir dažniau nori eiti jaunųjų poetų kūrybai. Tad kviečiame tų pasinaudoti. Savus eilėraščius siųskite "Draugo" kulūrinio priedo redaktoriui Kaziu Bradūniui, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Redaktorius mielai su reančiuoju jaunimu palaikys laiškinius ryšius ir jaunųjų poetų išskirtinius eilėraščius spausdins "Draugo" poezijos puslapy.

LITUANISTIKA CHICAGOS UNIVERSITETE

Lygiomis teisėmis su visomis kitomis svetimomis kalbomis šį rudenį lietuvių kalba pradeda dėstyti ir Chicagos universitete. Bus einamas lietuvių kalbos kursas pradedantiems ir jau grynai akademinis lietuvių kalbotyros kursas. Studentų registracija rugsėjo 24 d. Norintieji plačiau ir detalesnių informacijų, gali paskambinti Chicagos universitetan šiuo telefonu: MI 3-0800, ext. 4328.

simų, kurie turėjo ir turės rūpėti.

Is visų paskaitų gal labiausiai visus paveikė dr. A. Sužiedelio paskaita "Ateitininkas gyvenime". Kiekvienas iš mūsų turėtų įsigyti šios paskaitos nuorašą ir ją atidžiai perskaityti, nes dr. Sužiedelio iškelti klausimai ir mintys yra labai aktualūs ir duoda mums gaires, kaip mūsų naują entuziazmą ir ryžią sunaudoti, siekiant mūsų tikslų.

Kitas paskaitininkas tiek savo paskaita, tiek savo buvimu stovyklautojų tarpe, taipgi buvo svarbus šios stovyklos pasisekimui. Tai buvo kun. S. Laurinaitis, kuris padėjo mums suprasti Kristaus reikšmę ir svarbą ateitininkijoje ir mūsų pačių gyvenime.

Vienas labai pasisekęs stovyklos punktas buvo diskusijos po kiekvienos paskaitos. Buvo tikrai džiugu matyti, kad galėjo būreliuose susirinkti draugai, studentai ir moksleiviai ir be jokio kartų atotrūkio išklausti vienas kitą ir susikalbėti.

Stovyklą reikia laikyti labai pasisekusia. Atsirado tikra tarpusavio vienybė, noras dirbti ir tikras darbai užsidedimas. Tą nuotaiką,

grįžus į Chicago, visi stengėsi palaikyti ir perduoti kitiems kongreso dalyviams. Buvo malonu matyti, kad ir čia, kaip ir stovykloje, jaunimas kartu su sendraugiais dalyvavo visuose kongreso svarstymuose, pranešimuose ir kituose programos punktuose. Net daugumą posėdžių dalyvių daug kur sudarė jaunimas.

Kongresas pasižymėjo darbingtonumu, daug buvo pasiekta per tris trumpas dienas. Pasižymėjo ir savo kultūrinu įnašu — literatūros vakaru ir simfoniniu koncertu. Rengėjai turėtų būti pagirti už pastangas sudaryti jaunimui progų susitikti ir pabendrauti.

Dabar, apgalvojant stovyklą ir kongresą, galime jais tikrai džiaugtis. Bet ir turim dėti visas pastangas, kad kongreso darbai, mūsų viltys, mūsų pasiryžimai neužeitų veltui. Mums reikia tuojau pradėti dirbti, kad kongreso pasisekimu nereikėtų mums abejoti už kelių savaitių, mėnesių, po to kai mes tik juo būtume tik pasidžiaugę, o toliau, suploję rankas, sau ramiai sėdėtume.

Danguolė Stončiūtė

"Neo Lithuanijos" stovykla "Blue Water Manor" vasarvietėje prie Lk. George ežero, N. Y. Kalba dr. Jonas Balyš. Nuotr. V. Mažello

Svečias rašytojas Marius Katiškis kalba literatūrinėmis temomis Pedagoginio lituanistikos instituto studentams. Nuotr. V. Noreikos

akivaizdinį skyrių, kuris veikia Chicagoje, Jaunimo centro rūmuose, nepriimami.

— O kokio išsilavinimo studentai priimami į neakivaizdinį, arba korespondencinį, skyrių?

— Lituanistinio išsilavinimo atžvilgiu neakivaizdiniame skyriuje yra dvi studentų grupės: vieni, kurie nėra baigę aukštesniosios lituanistinės mokyklos, bet siekia to laipsnio mokyklą baigti, o antri, kurie to laipsnio mokyklą yra baigę, eina tą pačią programą, kuri einama akivaizdiniame skyriuje, Chicagoje.

— Kiek yra studentų neakivaizdiniame skyriuje?

— Sąrašuose jų yra per 50, bet rimčiau dirbančių tik kelio-lik.

— O kiek turite studentų akivaizdiniame skyriuje?

— 61: iš jų 34 naujai užsirašę lankyti Institutą ir 27 seni — II ir III kurso — studentai.

— Sakykite, ko reikalaujama iš studento, kad jis galėtų baigti Pedagoginį Lituanistikos Institutą?

— Hmm... Visa tai surašyta Instituto reguliavimo bei programose. Reguliavimą kiekvienas gali gauti nemokamai. Tik ten, deja, yra "pamirštas" įrašyti vienas ir praktiškai pats svarbiausias reikalavimas, būtent: studento NORAS. Kas neturi nė krislio noro išmokyti taisyklingos lietuvių kalbos ar giliau susipažinti su savo-

M. K. Čiurlionio "Jūros" garsams skambant... Prof. Vytautas Marijošius diriguoja Chicagos Simfoninio orkestro Ateitininkų jubiliejinio kongreso koncerte Orchestra Hall, Chicagoje, rugsėjo mėn. 5 d. Nuotr. Virgilijaus Kauliaus, SJ